

EVANGELIUM PODLÉ (SEPSÁNÍ S.) JANA.

KAPITOLA 1.

Evangelisty 15. i Křtitele svědectví o Pánu Kristu 37. a povolání některých učedníků.

Na * počátku bylo \circ Slovo. a to Slovo bylo u Boha. a to Slovo byl ** Bůh. *I M. 1. 1.

I Jan. 1. 1. 2. \circ Zj. 19. 13. ** I Jan. 5. 20.

2. To bylo na počátku u Boha.

3. Všecky * věci skrze ně učiněny jsou. a bez něho nic není učiněno. což učiněno jest.

* Z. 33. 6. Efez. 3. 9.

4. V něm život * byl. a život byl světlo lidí. * k. 5. 26. I Jan. 5. 11.

5. A to * světlo v \circ temnostech svítí. ale tmy ho neobsáhly.

* k. 8. 12. \circ Ix. 60. 2.

6. Byl * člověk poslaný od Boha. jemuž jméno bylo Jan.

* Mat. 3. 1.

7. Ten přišel na svědectví. aby svědčil o tom světle. aby * všickni uvěřili skrze něho. * Kol. 1. 28.

8. Nebyl on to * světlo. ale přišel. aby svědectví vydával o tom světle. * k. 5. 36.

9. Tentof byl to * pravé světlo, kterěz osvěcuje každého člověka přicházejícího na svět. *k.3.19:8.12.

10. Na světě byl, a svět skrze něho učiněn jest, ale svět ho nepoznal.

11. Do svého vlastního přišel, ale vlastní jeho nepřijali ho.

12. Kteríž pak koli přijali jej, dal jim moc * syny Božími býti, těm, kteříž věří ve jméno jeho.

*R.8.15. Gal.3.26. I Petr.1.14.

13. Kteríž ne ze krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z * Boha zplozeni jsou.

*k.3.5. I Jan.5.4.

14. A Slovo to tělo * učiněno jest, a přebývalo mezi námi, (a o viděli jsme ** slávu jeho, slávu jakožto jednorozeného od Otce.) o o plně milosti a *** pravdy.

*Iz.7.14. Mat.1.16. oIz.40.5. Mat.17.2.

Iz.60.1. oKol.1.19. *Luk.2.40.

15. Jan svědectví vydával o něm, a volal: fka: Tentof jest, o němž jsem pravil, že po mně přišed, předšel mne: nebo přednější jest než já.

16. A z plnosti * jeho my všickni vzali jsme, a to milost za milost. *k.3.34. Kol.1.19:2.9.

17. Nebo * zákon skrze Mojžíše dán jest, milost a pravda skrze Ježíše Krista stala se.

*II M.20.1 náml.

18. Boha * žádný nikdy neviděl: jednorozený ten o Syn, kterýž jest v lůnu Otce, onť vypravil.

*II M.39.30. I Thm.6.16. oMat.11.27.

19. A totoť jest svědectví * Janovo, když poslali Židé z Jeruzaléma kněží a Levity, aby se ho otázali: Ty kdo jsi? *k.5.33.

20. I vyznal a nezapřel, a vyznal: Že já nejsem * Kristus.

*k.5.28. Sk.18.25.

21. I otázali se ho: Což pak? Eliáš jsi * ty? I řekl: Nejsem. Jsi o ten prorok? Odpověděl: Nejsem. *Mat.11.14. oV M.18.15.

22. I řekli jemu: Kdožs pak? Ať odpověd dáme těm, kteříž nás poslali. Co pravíš sám o sobě?

23. Řekl: * Já jsem hlas volajícího na poušti: Spravte cestu Páně, jakož pověděl Izaiáš prorok.

*Iz.40.3. Mat.3.3. Mark.1.3.

24. Ti pak, kteříž byli poslání, z farizeů byli.

25. I otázali se ho a řekli jemu: Proč tedy křtíš, jestliže ty nejsi Kristus, ani Eliáš, ani ten prorok?

26. Odpověděl jim Jan, fka: * Já

křtím vodou, ale u prostřed vás stojí, jehož vy neznáte. *Mat.3.11.

27. Totoť jest ten, * kterýž po mně přišed, předšel mne, u jehož obuvi já nejsem hoden rozvázati řemenka. *k.3.26.

28. Toto v * Betabaře stalo se o za Jordánem, kdež Jan křtil.

*Soud.7.24. oJan.10.40.

29. Druhého dne uzřel Jan Ježíše, an jde k němu. I dí: Aj, * Beránek, Boží, kterýž snímá hřích o světa. *II M.12.3.

Iz.53.7. I Petr.1.19. oIz.53.4.6.11.

30. Tentof jest, o kterémž jsem já pravil, že za mnou jde muž, kterýž mne * předšel: nebo přednější jest než já. *v.15.

31. A já jsem ho neznal, ale aby zjeven * byl lidu Izraelskému, proto jsem já přišel, křtít vodou.

*k.7.4.

32. A svědectví vydal Jan, * fka: Viděl jsem Ducha sstupujícího jako holubici s nebe, a zůstal na něm. *Mat.3.16. Mark.1.10.11.

33. A já jsem ho neznal, ale kterýž mne poslal křtít vodou, ten mi řekl: Nad kýmž uzříš Ducha sstupujícího a zůstávajícího na něm, tenť jest, kterýž křtí * Duchem svatým. *Sk.1.5.

34. A já jsem viděl, a svědectví jsem vydal, že on jest ten Syn Boží.

35. Druhého pak dne opět stál Jan, a z učedníků jeho dva.

36. A uzřev Ježíše, an se prochází, řekl: Aj, * Beránek Boží. *v.20.

37. I slyšeli ho ti dva učedníci mluvícího, a šli za Ježíšem.

38. I obrátiv se Ježíš, a uzřev je, ani jdou, dí jim:

39. Co hledáte? A oni řekli jemu: Rabbi, (což se vykládá: Mistře.) kde bydlíš?

40. Dí jim: Poďte a vizte, I šli a viděli, kde bydlil, a zůstali u něho ten den: nebo bylo okolo desáté hodiny.

41. Byl * Ondřej, bratr Šimona Petra, jeden z těch dvou, kteříž byli to slyšeli od Jana, a šli za ním. *Mat.4.18.

42. I nalezl ten první bratra svého vlastního Šimona, a řekl mu: Nalezli jsme * Mesiáše, což se vykládá Kristus. *Dan.9.24.26.

43. I přivedl jej k Ježíšovi. A pohleděv naň Ježíš, dí: Ty jsi Šimon, syn Jonášův, ty slouti * budeš Céfás, což se vykládá Petr. *Mat.16.18.

44. Na druhý den chtěl Ježíš vyjít do Galilee, i našel Filipa. a řekl jemu: Podz mnu.

45. A byl * Filip z Betsaidy, města Ondřejova. a Petrova. *k.12,21.

46. Nalezl Filip Natanaele. I dí jemu: O kterémž * psal Mojžíš v zákoně o proroci, nalezli jsme, Ježíše, syna Jozefova z Nazaréta.

*I M. 3,15. *Iz. 7,13. Jer. 23,5.6. Ezech. 34,23.

Dan. 9,24. Mich. 5,2.

47. I řekl jemu Natanael: A může z * Nazaréta co dobrého býti? Řekl jemu Filip: Podz o a viz.

*Mat. 2,23. *v. 40.

48. Vida Ježíš Natanaele, an jde k němu, i dí o něm: Aj, právě Izraelitský, v němžto * Isti není.

*Ž. 32,2; 73,1.

49. Řekl mu Natanael: Jakž ty mne znáš? Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Prvé než tě Filip zavolal, kdyžs byl pod fíkem, viděl jsem tebe.

50. Odpověděl Natanael a řekl jemu: Mistře, ty jsi * Syn Boží, ty jsi ten král Izraelský.

*Mat. 14,33.

51. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Žeť jsem řekl: Viděl jsem tebe pod fíkem, věříš. Větší věci nad tyto užíš.

52. I dí mu: Amen, amen pravím vám: Od tohoto času užíte nebe otevřené, a anděly * Boží vstupující a sstupující na Syna člověka.

*I M. 28,12. Mat. 4,11.

KAPITOLA 2.

Svadba v Galilejské Káni. 13. Penězomění z chrámu vyhnání. 18. Hádky s Židy. 23. Mnozí v Krista uvěřili.

Třetího pak dne stala se svadba v Káni Galilejské, a byla matka Ježíšova tam.

2. A pozván jest také Ježíš i učedníci jeho na tu svadbu.

3. Když se pak nedostalo vína, řekla matka Ježíšova jemu: Vína nemají.

4. Dí jí Ježíš: Co mně a tobě ženo? Ještě nepřišla hodina má.

5. Dí matka jeho služebníkům: Což by koli vám řekl, učíte.

6. I bylo tu kamenných stouhv šest postaveno, podlé * očišfování Židovského, beroucí v sebe jedna každá dvě neb tři míry.

*Mark. 7,3.

7. Řekl jim Ježíš: Naplňte ty stouhve vodou. I naplnili je až do vrchu.

8. I dí jim: Nalévejtež již, a neste vrchnimu správci svadby. I nesli.

9. A jakž okusil vrchní správce svadby té vody, vínem učiněné, (nevěděl pak, odkud by bylo, ale služebníci věděli, kteříž vážili vodu,) povolal ženicha ten vrchní správce,

10. A řekl mu: Každý člověk nejprvé dobré víno dává, a když by se hojně * napili, tedy to, kteréž horší. Ty zachoval jsi víno dobré až dosavad

*I M. 43,84.

11. To učinil Ježíš počátek divů v Káni * Galilejské, a zjevil slávu svou. I o uvěřili v něho učedníci jeho.

*k. 4,46. *k. 11,46.

12. Potom stoupil do Kafarnaum, on i matka jeho, i bratři jeho, i učedníci jeho, a pobýli tam nemnoho dní;

13. Nebo blízko byla velikanoc Židovská. I vstoupil Ježíš do Jeruzaléma.

14. A našel * v chrámě prodavače volů a ovcí i holubic, a penězoměnce sedící.

*Mat. 21,12. Mark. 11,15.

15. A udělav bič z provázků, všechny vyhnal z chrámu, i ovce i voly, a penězoměncům rozsypal peníze, a stoly zpřevracel.

16. A těm, kteříž holuby prodávali, řekl: Odneste tyto věci odsud, a nečíte domu Otce mého domem kupeckým.

17. I rozpomenuli se učedníci jeho, že psáno jest: * Horlivost domu tvého snědla mne.

*Ž. 69,10.

18. Tedy odpověděli Židé a řekli jemu: Jaké * znamení nám ukážeš, že tyto věci činíš?

*k. 8,30. Mat. 12,38. Mark. 8,11. Luk. 11,29.

19. Odpověděl Ježíš a řekl jim: Zrušte chrám * tento, a ve třech dnech zase vzdělám jej.

*Mat. 26,61.

20. I řekli Židé: Čtyřiceti a šest let dělán jest chrám tento, a ty ve třech dnech vzděláš jej?

21. Ale on mluvil o chrámu těla svého.

22. A protože když z mrtvých vstal, rozpomenuli * se učedníci jeho, že jim to byl pověděl. I uvěřili písmu a slovu, kteréž pověděl Ježíš.

*Luk. 24,8.

23. A když byl v Jeruzalémě na velikunoc v den sváteční, mnozí uvěřili ve jméno jeho, vidouce divy jeho, kteréž činil.

24. Ale Ježíš nescvětil sebe samého jim, proto že on znal všechny.

25. Aniž potřeboval, aby kdo svědectví vydával o člověku; nebo * on věděl, co by bylo v člověku.

*I Sam. 16,7. Ž. 7,10. Mat. 22,18.

KAPITOLA 3.

Roasmloování Páně s Nikodémem. 22. Učedníci Kristovi i Jan křtili. 25. Svědectví Jana Křtitele slavné o Kristu Pánu.

Byl pak člověk z farizeů, jménem Nikodém, kníže Židovské.

2. Ten přišel k Ježíšovi v noci, a řekl jemu: Mistře, víme, že jsi od Boha přišel mistr; nebo * žádný nemůže těch divů činiti, kteréž ty činiš, leč by Bůh byl s o ním.
*Sk.2,22. *Jan 9,16. Sk.10,38.

3. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Amen, amen pravím tobě: * Nenarodí-li se kdo znovu, nemůž viděti království Božího.
*III.5,3. Mat.18,3.

4. Řekl jemu Nikodém: Kterak můž člověk naroditi se, starý jsa? Zdali může po druhé v život matky své vjíti a naroditi se?

5. Odpověděl Ježíš: Amen, amen pravím tobě: Nenarodí-li se kdo z vody * a z Ducha, nemůž vjíti do království Božího.
*Ezech.36,25,27. I Petr.3,21. Žid.10,23.

6. Což se narodilo * z těla, tělo jest, a což se narodilo z Ducha, duch jest.
*I M.5,2. Ř.3,23; 8,5.

7. Nediviž se, že jsem řekl tobě: Musíte se znovu zroditi.

8. Vítr, kam chce věje, a hlas jeho slyšíš, ale nevíš, * odkud přichází, a kam jde. Takž jest každý, kdo se z o Ducha narodil.
*Ž.135,7. Kas.11,5. *I Kor.2,11.

9. Odpověděl Nikodém a řekl jemu: Kterak * mohou tyto věci býti?
*k.8,52.60. Ezech.36,26.

10. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Ty jsi mistr v Izraeli, a toho neznáš?

11. Amen, amen pravím tobě: Ze což * víme, mluvíme, a což jsme viděli, svědčíme, ale svědectví našeho nepřijímáte.
*k.7,16; 8,28; 12,49.

12. Poněvadž zemské věci mluvil jsem vám, a nevěříte, kterak, budu-li vám praviti nebeské, uvěříte?

13. A jistě * žádnýf nevstoupil v nebe, než ten, kterýž sstoupil s nebe, Syn člověka, kterýž jest v nebi.
*k.6,62. Mat.26,2. Efez.4,9.

14. A jakož * Mojžíš povýšil hada na poušti, takž musí o povýšen býti Syn člověka,
*IV M.21,8,9. II Král.18,4. *Jan 8,28.

15. Aby každý, kdož * věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.
*k.6,36. Mark.16,16.

16. Nebo * tak Bůh miloval svět,

že Syna svého jednorozeného dal, aby každý, kdož věří v něho, nezahynul, ale měl život věčný.
*k.5,8; 8,32. I Jan.4,9.

17. Neboť * neposlal Bůh Syna svého na svět, aby odsoudil svět, ale aby spasen o byl svět skrze něho.
*k.9,39. Luk.5,56. *I Jan.4,9.

18. Kdož * věří v něho, nebude odsouzen, ale kdož nevěří, již jest odsouzen; nebo nevěřil ve jméno jednorozeného Syna Božího.
*k.5,24.

19. Totof pak jest ten * soud, že světlo přišlo na svět, ale milovali lidé více tmu nežli světlo; nebo skutkové jejich byli zlí.
*k.1,5,9. I Jan.2,9.

20. Každý zajisté, kdož zle činí, nenávidí světla, a nejde k světlu, aby nebyli trestáni skutkové jeho.

21. Ale * kdož činí pravdu, jde k světlu, aby zjevení byli skutkové jeho, že v Bohu učinění jsou.
*Efez.5,8.

22. Potom přišel Ježíš a učedníci jeho do země Judské, a tu přebýval s nimi, a * křtil. *k.4,1,2.

23. A Jan také křtil v Enon, * blízko Sálím, nebo byly tam vody mnohé. I přicházeli, o a křtili se.
*I Sam.9,4. *Mat.3,6,16. Mark.1,5.

24. Nebo ještě * Jan nebyl vsazen do žaláře. *Mat.14,3. Luk.3,19,20.

25. Tedy vznikla otázka mezi učedníky Janovými a Židy o očišťování.

26. I přišli k Janovi a řekli jemu: Mistře, ten kterýž byl s tebou * za Jordánem, jemužs ty o svědectví vydal, aj, on křtil, a všickni jdou k němu. *Mat.3,18. *k.3,11.

27. Odpověděl Jan a řekl: * Nemůž člověk vzíti ničeho, leč by jemu dáno bylo s nebe.
*k.19,11. I Kor.4,7.

28. Vy sami * svědkové jste mi, že jsem pověděl: Nejsem já Kristus, ale o že jsem poslán před ním. *k.1,20,30. *Mal.3,1. Mat.11,10.

29. Kdož má nevěstu, ženichť jest, přítel pak ženicha, kterýž stojí a slyší ho, radostí raduje se pro hlas ženicha. Protož ta radost má naplněna jest.

30. Onť * musí růsti, já pak menšiti se.
*II Sam.3,1. Fil.1,18.

31. Kdožť * s hůry přišel, nade všechny jest; kdož jest z země, zemský jest, a zemské věci mluví. Ten, kterýž s nebe přišel, nade všechny jest.
*k.8,28. I Kor.15,47.

32. A což viděl a slyšel, * tof

svědčí. ale o svědectví jeho žád-
ný nepřijímá. *k. 5, 19, 20. *k. 3, 11.

33. Kdož přijímá svědectví jeho,
zpečitel to, že Bůh * pravdomluv-
ný jest. *k. 7, 17. V. M. 7, 9. Ř. 3, 4.

34. Nebo * ten, kteréhož Bůh posl-
lal. slovo Boží mluví; nebo je-
mu ne v míru dává o Bůh Ducha.
*k. 1, 16. *Z. 45, 8. Iz. 61, 1. Luk. 4, 18.

35. Otec miluje Syna, * a všechno
dal v ruku jeho.

*Z. 8, 7. Mat. 11, 27. Luk. 10, 22. Žid. 2, 8.

36. Kdož věří v Syna, má život
věčný; ale kdož jest * nevěřící
Synu, neuztíží života, ale hněv Bo-
ží zůstává na něm. *v. 18. Mark. 16, 16.

KAPITOLA 4.

Posloužení k víře Samaritánce, 41. i ji-
ným Samaritánům, 46. a syna služebníka
královského uzdravení.

A jakž poznal Pán, že slyšeli fa-
rizeové, že by Ježíš více učední-
ků činil a křtil než Jan,

2. (Ačkoli Ježíš sám nekřtil, ale
učedníci jeho,)

3. Opustil Judstvo. a odšel opět
do Galilee.

4. Musil pak jíti skrze Samařii.

5. I přišel k městu Samařské-
mu, kteréž slove Sichar, vedle po-
pluží, kteréž byl dal * Jakob Jo-
zefovi, synu svému. *I M. 33, 19; 48, 22.

6. Byla pak tu studnice Jákobo-
va. Protož ustav na cestě Ježíš,
posadil se tak na studnici. A by-
lo okolo šesté hodiny.

7. I přišla žena z Samaři vážit
vody. Kteréž řekl Ježíš: * Dej
mi pít. *I M. 24, 17.

8. Nebo učedníci jeho byli ode-
šli do města, aby nakoupili po-
krmů.

9. I řekla jemu žena ta Samari-
tánka: Kterakž ty, jsa Žid, žádáš
ode mne nápoje od ženy Samari-
tánky? (Nebo * neobcují Židé s
Samaritány.)

*k. 8, 48. II Král. 17, 24. Luk. 9, 52.

10. Odpověděl Ježíš a řekl jí:
Kdybys znala ten dar Boží, a kdo
jest ten, kterýž praví tobě: Dej
mi pít, ty bys prosila jeho, a
dal by tobě vody * živé.

*k. 6, 35. Jer. 2, 13.

11. I dí jemu žena: Pane, aniž
máš, čím bys navázil, a studnice
jest hluboká. Odkudž tedy máš tu
vodu živou?

12. Zdalíž jsi ty větší nežli otec
náš Jakob, kterýž nám dal tuto
studnici, a sám z ní pil, i synové
jeho. i dobytek jeho?

13. Odpověděl Ježíš a řekl jí:

Každý, kdož pije * vodu tuto,
žizniti bude opět. *k. 6, 58.

14. Ale kdož by se napil vody
té, kterouž * já dám jemu, ne-
žiznil by na věky, ale voda ta,
kterouž já dám jemu, bude v
něm studnici vody prýstící se k
životu věčnému. *k. 6, 27, 36; 7, 38, 39.

15. Řekla jemu žena: Pane, dej
mi té vody, abych nežiznila, ani
chodila sem vážiti.

16. Řekl jí Ježíš: Jdi, zavolej mu-
že svého, a přid' sem.

17. Odpověděla žena a řekla:
Nemám muže. Dí jí Ježíš: Dobře
řekla: Nemám muže.

18. Neboš pět mužů měla, a ny-
ní kteréhož máš, není tvůj muž.
To jsi pravdu pověděla.

19. Řekla jemu žena: Pane, vi-
dím, že jsi ty * prorok.

*k. 6, 14. Luk. 7, 16; 24, 19.

20. Otcové naši na této hoře
mocdlivali se, a vy pravíte, že v
* Jeruzalémě jest místo, kdež ná-
leží se modliti.

*V M. 12, 5, 11. I Král. 8, 29 násl. II Par. 7, 12.

21. Dí jí Ježíš: Zeno, věf mi, žeť
jde hodina, kdyžto ani na této
hoře, ani v Jeruzalémě nebudete
se modliti Otci.

22. Vy se modlíte, * a nevíte, če-
mu; my se modlíme, čemuž ví-
me, nebo spasení o z Židů jest.

*II Král. 17, 29. Mat. 20, 22. *I M. 12, 3. Iz. 2, 8.

Luk. 24, 47. Ř. 3, 2. Žid. 7, 14.

23. Ale jdeť hodina, a nyníť jest,
kdyžto praví modlitebnici modliti
se budou Otci v duchu a v prav-
dě. Neboť takových Otec hledá,
aby se modlili jemu.

24. Bůh * duch jest. a ti, kteříž
se jemu modlí, v duchu a v prav-
dě musejí se modlíti. *II Kor. 3, 17.

25. Dí jemu žena: Víím, * že Me-
siaš přijde, kterýž slove Kristus.
Ten, když přijde, oznámí nám
všecko. *k. 1, 41.

26. Dí jí Ježíš: * Jáť jsem, kte-
rýž mluvím s tebou. *k. 8, 25.

27. A v tom přišli učedníci je-
ho, i divili se, že by s ženou mlu-
vil, a však žádný nefekl: Nač se
ptáš, aneb proč mluvíš s ní?

28. I nechala tu žena vědra své-
ho, a šla do města, a řekla těm
lidem:

29. Poďte, vizte člověka, kterýž
pověděl mi všecko, což jsem kóli
činila. Není-li on ale Kristus?

30. Tedy vyšli z města, a přišli
k němu.

31. Mezi tím pak prosili ho u-
čedníci, řkouce: Mistře, pojez.

32. A on řekl jim: Jáť mám pokrm jísti, kteréhož vy nevíte.

33. Učedníci pak mluvili vespolek: Zdali jemu kdo přinesl jísti?

34. Dí jim Ježíš: Můjť pokrm jest, abych činil vůli toho, kterýž mne poslal, a dokonal dílo jeho.

35. Však vy pravíte, že ještě čtyři měsíkové jsou, a žen přijde. Aj, pravím vám: Pozdvihnete očí svých, a patřte na krajiny, žeť se * již bělejí ke žni.

*Mat.9,37. Luk.10,2.

36. Kdož pak žne, odplatí béře, a shromazďuje užitek k životu věčnému, aby i ten, kdož rozsívá, radoval se spolu, i kdo žne.

37. Nebo v tom pravé jest slovo, žeť jiný jest, kdož rozsívá, a jiný, kterýž žne.

38. Jáť jsem vás poslal žíti, o čemž jste vy nepracovali. Jiníť pracovali, a vy jste v jejich práce vešli.

39. Z města pak toho mnozí z Samaritánů uvěřili v něho, pro řeč té ženy, svědčící: Že mi pověděl všecko, což jsem činila.

40. A když k němu přišli Samaritáni, prosili ho, aby s nimi zůstal. I pobyl tu za dva dni.

41. A mnohem jich více uvěřilo pro řeč jeho.

42. A ženě té řekli: Již ne pro tvé vypravování věřime; * nebo sami jsme slyšeli, a víme, že tento jest právě spasitel světa, Kristus.

*k.17,8.

43. Po * dvou pak dnech vyšel odtud, a šel do Galilee. *Mat.4,12.

44. Nebo sám Ježíš byl svědectví vydal, že * prorok v vlastní své v poctivosti nenf.

*Mat.13,57.

45. A když přišel do Galilee, přijali jej Galilejští, všecko viděvše, co činil v Jeruzalémě v svátek; nebo i oni byli přišli k svátku.

46. Tedy opět přišel Ježíš do Kány Galilejské, kdež * učinil byl z vody víno. I byl jeden královský služebník v Kafarnaum, jehožto syn nemocen byl. *k.2,1 násl.

47. Ten uslyšev, že by Ježíš přišel z Judstva do Galilee, šel k němu, a prosil ho, aby sstoupil a uzdravil syna jeho; nebo počínal umírat.

48. I řekl jemu Ježíš: * Neuzfíte-li divů a zázraků, neuvěříte.

*k.2,18. I Kor.1,22.

49. Dí jemu ten královský služebník: Pane, podiž prvé, nežli umře syn můj.

50. Dí jemu Ježíš: Jdi, * syn tvůj živ jest. I uvěřil člověk řeči, kterouž mluvil jemu Ježíš, a šel.

*IKrál.17,29.

51. Když pak on již šel, potkali se s ním služebníci jeho a zvěstovali, řkouce: Syn tvůj živ jest.

52. Tedy otázal se jich na hodinu, v kterou by se lépe měl. I řekli jemu: Včera v hodinu sedmou přestala mu zimnice.

53. Tedy poznal otec, že právě ta hodina byla, v kterouž řekl byl jemu Ježíš: Syn tvůj živ jest. I uvěřil on i * dům jeho všecken.

*Sk.18,8.

54. To opět druhý div učinil Ježíš, přišed z Judstva do Galilee.

KAPITOLA 5.

Pán člověka od třideceti osmi let nemocného uzdraviv, 16. nesaž o to s Židy měl.

Potom byl svátek Židovský, i šel Ježíš do Jeruzaléma.

2. Byl pak v Jeruzalémě rybník bravny, kterýž slove Židovsky Bethesda, patero přístřeší maje.

3. Kdež leželo množství veliké neduživých, slepých, kulhavých, suchých, očekávajících hnutí vody.

4. Nebo anděl jistým časem sstoupal do rybníka, a kormoutil vodu. Protož kdož nejprvé sstoupil po tom zkormoucení vody, uzdraven býval, od kterékoli nemoci trápen byl.

5. I byl tu člověk jeden, kterýž osm a třidceti let nemocen byl.

6. Toho uzřev Ježíš ležícího, a poznav, že jest již dávno nemocen, dí jemu: Chceš-li zdrav býti?

7. Odpověděl mu ten nemocný: Pane, nemáni člověka, kterýž by, když se zkormoutí voda, uvrhl mne do rybníka, ale když já jdu, jiný přede mnou sstupuje.

8. Dí jemu Ježíš: * Vstaň, vezmi lože své a choď.

*Mat.9,6.

9. A hned zdrav jest učiněn člověk ten, a vzav lože své, i chodil. * Byla pak sobota v ten den.

*k.9,14.

10. Tedy řekli Židé tomu uzdravenému: Sobota jest, * ncsluší tobě lože nositi.

*k.9,16.

II M.20,10. V M.5,13. Jer.17,21. Mat.12,2.

11. Odpověděl jim: Ten, kterýž mne uzdravil, onť mi řekl: Vezmi lože své a choď.

12. I otázali se ho: Kdo jest ten člověk, kterýž tobě řekl: Vezmi lože své a choď?

13. Ten pak uzdravený nevěděl, kdo by byl. Nebo Ježíš byl po-

odšel od zástupu shromážděného na tom místě.

14. Potom pak nalezl jej Ježíš v chrámě, a řekl jemu: Aj, zdrav jsi učiněn; nikoli víc neheř, a by se něco horšího nepřihodilo.

15. Odšel ten člověk, a pověděl Židům, že by Ježíš byl ten, kterýž ho zdravého učinil.

16. A protož protivili se Židé Ježíšovi, a hledali ho zabiti, že to učinil v sobotu.

17. Ježíš pak odpověděl jim: * Otec můj až dosavad dělá, i o jáf dělám. **k.14,10. k.9,4.*

18. Tedy Židé ještě víc proto hledali ho zamordovati, že by netoliko rušil sobotu, ale že * Otce svého pravil býti Boha, rovného se čině Bohu. **k.10,33. Filip.2,6.*

19. I odpověděl Ježíš a řekl jim: Amen, amen pravím vám: * Nemůžeť Syn sám od sebe nic činiti, jediné což o vidí, an Otec činí. Nebo cožkoli on činí, toť i Syn též podobně činí. **v.30. k.3,11,32; 8,38.*

20. Otec zajisté * miluje Syna, a ukazuje mu všecko, což sám činí; a větší nad to ukáz jemu skutky, abyste vy se divili. **k.3,35.*

21. Nebo jakož Otec křísí mrtvé a obživuje, tak i Syn, kteréž chce, obživuje.

22. Aníž zajisté Otec soudí koho, ale všecken * soud o dal Synu, **Sk.17,31. Mat.11,27. Jan.17,2.*

23. Aby všickni ctili Syna, tak jakž Otce cti. Kdo necťi Syna, necťi ani Otce, kterýž ho poslal.

24. Amen, amen pravím vám: Že kdož slovo mé slyší, a věří tomu, kterýž mne poslal, * máť život věčný, a na soud nepřijde, ale přešel jest z smrti do života.

**k.3,18. Luk.28,43. Ř.8,24. Efez.2,8.*

25. Amen, amen pravím vám: Že přijde hodina, a nyní jest, * když mrtví uslyší hlas Syna Božího. a kteříž uslyší, živi budou.

**Ř.6,4. Gal.2,20. Efez.2,1,5. I Tim.5,6.*

26. Nebo jakož Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život v samém sobě.

27. A dal jemu * moc i soud činiti, nebo Syn člověka jest.

**v.22. Sk.10,42.*

28. Nedivtež se tomu; neboť přijde hodina, v kterouž * všickni, kteříž v hrobích jsou, uslyší hlas jeho.

**I Kor.15,52. I Tes.4,16.*

29. A * půjdou ti, kteříž dobré věci činili, na vzkříšení života, ale ti, kteříž zlé věci činili, na vzkříšení soudu. **Dan.12,2. Mat.25,46.*

30. Nemohuť * já sám od sebe nic činiti. Jakžť slyším, takť soudím, a soud můj spravedlivý jest. Nebo o nehledám vůle své, ale vůle toho, kterýž mne poslal, Otce.

**v.19. k.6,38. Mat.26,39.*

31. Vydám-liť * já svědectví sám o sobě, svědectví mé není pravé.

**k.8,14,18.*

32. Jinýť * jest, kterýž svědectví vydává o mně, a vím, že pravé jest svědectví, kteréž vydává o mně.

**Is.42,1. Mat.9,17; 17,5.*

33. Vy jste byli poslali k Janovi, a on svědectví vydal pravdě.

34. Ale jáf nepřijímám svědectví od člověka, než totot pravím, abyste vy spaseni byli.

35. Onť byl svíce hořící a svítící, vy pak chtěli jste se na čas poradovati v světle jeho.

36. Ale já mám větší * svědectví, než Janovo. Nebo skutkové, kteréž mi dal Otec, abych o je vykonal, tiť skutkové, kteréž já činím, svědčí o mně, že mne Otec poslal.

**k.1,33. k.3,2; 7,31; 10,25; 14,11.*

37. A kterýž mne poslal, * Otec, onť svědectví vydal o mně, jehož jste vy hlas nikdy neslyšeli, ani o tváři jeho neviděli.

**k.1,33. Mat.9,17; 17,5. Luk.9,22.*

o I M.33,20. I Tim.6,16. I Jan.4,12.

38. A slova jeho nemáte v sobě zůstávajícího. Nebo kteréž ho on poslal, tomu vy nevěříte.

39. Ptejte * se na písma; nebo vy domníváte se v nich věčný život míti, a tať o svědectví vydávají o mně. **Is.8,20; 24,16. Luk.16,39. Sk.17,11. v M.18,15,18. Luk.24,27. Jan.1,45.*

40. Ale * nechcete přijíti ke mně, abyste život měli

**k.6,37.*

41. Chvály od lidí nepřijímám.

42. Ale poznal jsem vás, že milování Božího nemáte v sobě.

43. Já jsem přišel ve jménu Otce svého, a nepřijímáte mne. Kdyby jiný přišel ve * jménu svém, toho přijmete.

**Sk.4,7.*

44. Kterak vy můžete * věřiti, chvály jedni od druhých hledající, poněvadž chvály, o kteráž jest od samého Boha, nehledáte?

**k.12,43. o Ř.2,39.*

45. Nedomnívejte se, bychť já na vás žalovati měl před Otcem. Jestť, kdo by žaloval na vás, * Mojžíš, v němž vy naději máte.

**Sk.15,31.*

46. Nebo kdybyste věřili Mojžíšovi, věřili byste i mně; * neb on o mně psal.

**I M.8,15; 22,16.*

47. Ale poněvadž jeho písmům

nevěříte, i kterak slovům mým uvěříte?

KAPITOLA 6.

Pán množství lidí nasýtl, 15. králem býti nechtěl, 19. po moři chodil, 25. o chlebu nebeském kázal, 42. někteří se horšili, 68. apoštolé viru o něm vyznali.

Potom odšel Ježíš za moře Galilejské neb Tiberiadské.

2. A šel * za ním zástup veliký; nebo viděli divy jeho, kteréž činil nad nemocnými.

*I Král. 4, 34. Mat. 4, 25.

3. I všel na horu Ježíš, a tam seděl s učedníky svými.

4. Byla pak blízko * velikanoc, svátek Židovský.

*II M. 12, 18. III M. 23, 5.

5. Tedy pozdvih * očí Ježíš, a viděv, že zástup veliký jde k němu, dí Filipovi: Kde nakoupíme chlebu, aby pojedli tito?

*Mat. 14, 15. Mark. 6, 35.

6. (Ale to řekl, pokoušeje ho; nebo on věděl, co by měl učiniti.)

7. Odpověděl jemu Filip: Za dvě stě peněz chlebu nepostačí jim, aby jeden každý z nich něco maličko vzal.

8. Dí jemu jeden z učedníků jeho, Ondřej, * bratr Šimona Petra:

*k. 1, 40.

9. Jestliť * mládenček jeden zde, kterýž má pět chlebu ječných a dvě rybičky. Ale o coť jest to mezi tak mnohé?

*Mat. 14, 17. Luk. 9, 13. *II Král. 4, 43.

10. I řekl Ježíš: Rozkažte lidu, ať se usadí. A bylo trávy mnoho na tom místě. I * posadilo se mužů v počtu okolo pěti tisíců.

*Mat. 14, 19.

11. Tedy Ježíš vzal ty * chleby, a díky učiniv, rozdával učedníkům, učedníci pak sedícím; též podobně z těch * rybiček, jakž mnoho chtěli.

*I Sam. 1, 19. *Jan 21, 13.

12. A když byli * nasyceni, řekl učedníkům svým: Zberte ty drobtý, kteréž zůstali, ať nezhytnou.

*Mat. 15, 37.

13. I sebrali a naplnili dvanácte košů drobtů z těch pěti chlebu ječných, kteříž pozůstali po těch, kteříž jedli.

14. Ti pak lidé, uzřevše ten div, kterýž učinil Ježíš, pravili: Tento jest jistě * prorok, kterýž měl přijíti na svět.

*V M. 18, 15, 1. Luk. 7, 16.

15. Tedy Ježíš věda, že by měli přijíti a chytiti jej, aby ho učinili králem, ušel * na horu opět sám jediný.

*k. 18, 36.

16. Když * pak byl večer, sstoupili učedníci jeho k moři.

*Mat. 14, 22.

17. A vstoupivše na loď, plavili se přes moře do Kafarnaum. A bylo již tma. a nepřišel byl Ježíš k nim.

18. Moře pak dutim velikého * větru zdvihalo se.

*Ž. 107, 25.

19. A odplavivše se honů jako pětmečítma neb třidceti, uzřeli Ježíše, an chodí po moři, a přibližuje se k loď. I báli se.

20. On pak řekl jim: Jáť jsem, nebojte se.

21. I vzali ho na loď ochotně, a hned loď přiběhla k zemi, do kteréž se plavili.

22. Nazejtří zástup, kterýž byl za mořem, viděv, že jiné lodičky nebylo, než ta jedna, na kterouž byli vstoupili učedníci jeho, a že Ježíš nebyl všel s učedníky svými na loď, ale sami učedníci jeho byli se plavili,

23. (Jiné pak loď byly připlouly od Tiberiady k tomu místu blízko, kdež byli jedli chlebě. když díky učinil Pán.)

24. Když tedy uzřel zástup že Ježíše tu není, ani učedníků jeho, vstoupili i oni na loď, a přijeli do Kafarnaum. hledajíce Ježíše.

25. A nalezše ho za mořem, řekli jemu: Místře, kdy jsi sem přišel?

26. Odpověděl jim Ježíš a řekl: Amen, amen pravím vám: Hledáte mne, ne proto že jste divy viděli, ale že jste jedli chleby a nasyceni jste.

27. Pracujte ne o pokrm, kterýž hyne, ale * o ten pokrm, kterýž zůstává k životu věčnému, kterýž Syn člověka dá vám. Nebo o tohoť potvrdil Bůh Otec.

*k. 3, 16; 4, 14; 6, 40. 54. *Mat. 3, 17. Mark. 1, 11.

Luk. 3, 22. Jan 1, 92. Sk. 10, 38. II Petr. 1, 17.

28. Tedy řekli jemu: Co budeme činiti, abychom dělali dílo Boží?

29. Odpověděl Ježíš a řekl jim: Totof jest to * dílo Boží, abyste věřili v toho, kteréhož on poslal.

*k. 4, 43. I Jan. 3, 23.

30. I řekli jemu: * Jakéž pak ty znamení činíš, abychom viděli a věřili tobě? Co děláš?

*k. 2, 18. Mat. 12, 38.

31. Otcové * naši jedli mannu na poušti, jakož psáno jest: Chléb s nebe dal jim jísti.

*II M. 16, 14, 15.

IV M. 11, 7. Ž. 78, 24. I Kor. 10, 3.

32. Tedy řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Ne Mojžíš dal

vám chléb s nebe. ale Otec můj vám dává ten chléb s nebe pravý.

33. Nebo chléb Boží ten jest, kterýž sstupuje s nebe. a dává život světu.

34. I řekli jemu: Pane, dávejž nám chléb ten vždycky.

35. Ježíš pak řekl jim: Jáť jsem ten chléb života. Kdož přichází ke mně, nebude nikoli lačněti, a kdož věří ve mne. nebude živiti * nikdy. *k.4.14. Iz.55.1.

36. Ale pověděl jsem vám. anobřž viděli jste mne. * a nevěfíte. *k.12.37.

37. Všecko, * což mi dává Otec, ke mně přijde, a toho, kdož o ke mně přijde. nevyvrhu ven. *k.17.1. *k.5.40.

38. Nebo jsem sstoupil s nebe. ne abych činil * vůli svou, ale vůli toho, kterýž mne poslal. *k.4.34. Mat.26.39. Mark.14.36. Luk.22.42

39. Tatof jest pak vůle toho, kterýž mne poslal, Otcova. abych něčeho toho, což mi dal. neztratil, ale vzkřísil to v nejposlednější den.

40. A * tatof jest vůle toho, kterýž mne poslal. aby každý, o kdož vidí Syna ** a věří v něho. měl život věčný. A jáť jej vzkřísím v den nejposlednější. *Mat.7.21. *Jan 6.36. ***k.3.15.16: 6.47.54.

41. I reptali Židé na něho. že řekl: Jáť jsem chléb ten, kterýž jsem s nebe sstoupil.

42. A pravili: Zdalíž tento * není Ježíš. syn Jozefův, jehož my otce i matku známe? Kterak pak di tento: S nebe jsem sstoupil? *Mat.13.55. Mark.6.3. Luk.4.22.

43. Tedy odpověděl Ježíš a řekl jim: Nerepcete * vespolek. *Pláč Jer.3.39.

44. Žádný nemůž přijíti ke mně, jediné leč Otec můj, kterýž mne poslal. * přitřhl by jej: a jáť jej vzkřísím v den nejposlednější. *v.65. Pís. Šal.1.4. Jer.31.3.

45. Psáno * jest v prorocích: A budou všickni učeni od Boha. Protož každý, kdož slyšel od Otce a naučil se. jdeť ke mně. *Iz.64.13. Jer.31.33. Mich.4.2. I Tes.4.9. Žid.8.11.

46. Ne * že by kdo viděl Otce. jené ten, kterýž jest od Boha. tenť viděl Otce. *Mat.11.27. Luk.10.22.

47. Amen, amen pravím vám: Kdož věří * ve mne, máť život věčný. *k.3.16.18.36: 6.35.40.

48. Jáť jsem ten chléb života.

49. Otcové * vaši jedli mannu na poušti. a o zemřeli.

*II M.18.15. IV M.11.7. Ž.78.24. I Kor.10.3. *I Kor.10.5. Žid.3.17.19.

50. Totof jest chléb ten s nebe sstupující. Kdož by koli jej jedl, neumřeť.

51. Jáť jsem * ten chléb živý, kterýž jsem s nebe sstoupil. Bude-li kdo jísti ten chléb, živ bude na věky. A chléb, kterýž já dám, tělo mé jest, kteréž já dám za život o světa. *k.9.13. *Zid.10.5.10.

52. Tedy hádali se Židé vespolek. řkouce: Kterak tento * může nám dáti tělo jísti? *k.3.9.

53. I řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Nebudete-li * jísti těla Syna člověka a píti krve jeho. nemáte života v sobě. *Mat.26.26. I Kor.11.23 násL.

54. Kdož jí * mé tělo a pije mou krev. máť život věčný. a jáť jej vzkřísím v nejposlednější den. *k.4.14.

55. Nebo tělo má právě jest pokrm. a krev má právě jest nápoj.

56. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně * přebývá a já v něm. *k.15.4.

57. Jakož mne poslal ten živý Otec. a já živ jsem skrze Otce. tak kdož jí mne. i on živ bude skrze mne.

58. Totof jest ten chléb. * kterýž s nebe sstoupil. Ne o jako otcové vaši jedli mannu. a zemřeli. Kdož jí chléb tento. živ bude na věky. *k.3.13. *I Kor.10.3.5.

59. Toto mluvil v škole. uče v Kafarnaum.

60. Tedy mnozí z učedníků jeho. slyševše to, řekli: Tvrdáť jest tato řeč. Kdo jí může slyšeti?

61. Ale věda Ježíš sám v sobě. že by proto reptali učedníci jeho. řekl jim: To vás uráží?

62. Co pak. kdybyste uzřeli Syna člověka. * an vstupuje. kdež prvé byl? *k.3.13. Mark.16.19. Luk. *4.51.

63. Duch * jest, kterýž obživuje. těloť nic neprospívá. Slova, kteréž já mluvím vám. Duch jsou a život jsou. *II Kor.3.6.

64. Ale jsouť někteří z vás, ješto nevěří. Nebo * věděl Ježíš od počátku. kdo by byli nevěřící. a o kdo by ho měl zraditi. *k.2.25. *k.13.11.

65. I pravil: Protož jsem * vám řekl. že žádný nemůž přijíti ke mně. leč by jemu bylo dáno od Otce mého. *v.44.

66. A z toho mnozí z učedníků

jeho odešli zpět, a nechodili s ním více.

67. Tedy řekl Ježíš ke dvanácti: Zdáliž i vy chcete odjítí?

68. I odpověděl jemu **Simon Pctr:** Pane, k komu půjdeme? Slova * věčného života máš. *v.63. Sk.5,20.

69. A my jsme uvěřili, a poznali, že jsi ty Kristus, * **Syn Boha živého.** *Mat.16,16. Mark.8,29.

70. Odpověděl jim Ježíš: Však jsem já vás * dvanácte vyvolil, a o jeden z vás ďábel jest.

*Luk.6,13. *Jan 8,44.

71. A to řekl o Jidášovi Šimona Iškariotského; nebo ten * jej měl zraditi, byv jeden ze dvanácti.

*Mat.26,47.

KAPITOLA 7.

Pán přišel tajně k svátku, 14. učil zjevně v chrámě, 15. Zidy přemáhal. 25. Rozlišení o něm smyslové i řečí, 45. a marná proti němu usilování.

Potom pak chodil Ježíš po Galilei; nebo nechtěl býti v Judstvu, proto že ho hledali Židé zabiti. 2. A byl blízko svátek * Židovský, stánků. *III M.23,34.

3. Tedy řekli jemu * bratří jeho: Vyjdi odsud, a jdi do Judstva, ať i učedníci tvoji vidí skutky tvé, kteréž činíš. *Mat.12,46. Mark.3,31.

4. Nižádný zajisté v skrytě nic nedělá, kdož chce vidin býti. Protož ty, činíš-li takové věci, zjev se světu.

5. Nebo * ani bratří jeho nevěřili v něho. *k.6,64.

6. I dí jim Ježíš: Čas * můj ještě nepřišel, ale čas váš vždycky jest hotov. *k.2,4; 7,8.

7. Nemůžet * vás svět nenáviděti, ale mnef nenávidí; nebo já svědectví vydávám o něm, že o skutkové jeho zlí jsou.

*k.14,17; 15,18. *k.3,19.

8. Jděte vy k svátku tomuto. Jáť ještě nepůjdu k svátku tomuto, nebo * čas můj se ještě nenaplnil.

*v.6,30; 8,20. Gal.4,4.

9. To pak pověděl jim, zůstal v Galilei.

10. A když odešli bratří jeho, tehdy i on šel k svátku, ne zjevně, ale jako ukrytě.

11. Židé pak hledali ho v svátek, a pravili: Kde * jest onen?

*k.11,56.

12. A * mnoho řečí bylo o něm v zástupu. Nebo někteří pravili, o že dobrý jest, a jiní pravili: Není, ale svodí ** zástup. *k.9,16; 10,19.

*k.6,14. Mat.21,46. **Mat.27,63.

13. Žádný však o něm nemluvil zjevně pro bázeň Židů.

14. Když pak již polovici svátku se vykonalo, vstoupil Ježíš do chrámu, a učil.

15. I divili se Židé, řkouce: * Kterak tento písmo umí, neučív se? *Mat.13,54,56.

16. Odpověděl jim Ježíš a řekl: Mé učení * neníf mé, ale toho, kterýž mne poslal. *k.8,28; 12,49.

17. Bude-li kdo * chtěti vůli jeho činiti, tenf bude uměti rozeznati, jestli to učení z Boha, čili mluvím já sám od sebe.

*k.8,92. Ž.50,28. Efez.5,14. II Petr.1,8.

18. Kdož sám od * sebe niluví, chvály své vlastní hledá, ale kdož hledá chvály toho, kterýž ho poslal, tenf pravdomluvný jest, a nepravosti v něm není. *k.5,41.

19. Však * Mojžíš dal vám zákon, a žádný z vás o neplní zákona. Proč mne ** hledáte zamordovati? *II M.20,1. *Sk.7,53. **Mat.12,14.

20. Odpověděl zástup a řekl: * Ďábelství máš. Kdo tě hledá zamordovati? *k.8,48,52; 10,20.

21. Odpověděl Ježíš a řekl jim: Jeden skutek učinil jsem, a všickni se tomu dívíte.

22. Však * Mojžíš vydal vám obřizku, (ne že by z Mojžíše byla, ale z otců,) a v sobotu obřezujete člověka. *I M.17,10. III M.12,3.

23. Poněvadž člověk obřizku přijímá v sobotu, aby nebyl rušen zákon Mojžíšův, proč se na mne hněváte, že jsem celého * člověka uzdravil v sobotu? *k.5,8,9.

24. Nesuďte * podle osoby, ale spravedlivý soud suďte. *III M.19,15. V M.1,16,17. Příklad.24,23. Jak.2,1.

25. Tedy někteří z Jeruzalémských pravili: Zdáliž toto není ten, kteréhož hledají zabiti?

26. A aj, svobodně mluví, a nic mu neříkají. Zdáli již právě poznali knížata, že tento jest právě Kristus?

27. Ale o tomto * víme, odkud jest, Kristus pak když přijde, žádný nebude věděti, odkud by byl.

*Mat.13,55. Mark.6,3. Luk.4,22.

28. I volal Ježíš v chrámě, uče a řka: I mne znáte, i odkud jsem, vite. A nepřišel jsem sám od sebe, ale * jestiř pravdomluvný ten, kterýž mne poslal, jehož vy o neznáte. *k.8,26,42. Ř.3,4. *Jan 8,55.

29. Ale * já znám jej, nebo od něho jsem, a on mne poslal.

*k.8,55; 10,15. Mat.11,27.

30. I * hledali ho jiti, ale o žád-

ný nevztáhl ruky na něho. nebo ** ještě byla nepřišla hodina jeho. *Mark. 11. 18. *Jan 8. 20. **Luk. 22. 53.

31. Z zástupu pak * mnozí uvěřili v něho. a pravili: Kristus když přijde, zdali více divů činiti bude nad ty, kteréž tento činí? *k. 8. 90.

32. Slyšeli pak farizeové zástup. an o něm takové věci rozmlouvá. i poslali farizeové a přední kněží¹⁾ služebníky. aby jej jali.

33. Tedy * řekl jim: Ještě maličký čas jsem s vámi. o potom odejdu k tomu, kterýž mne poslal. *k. 13. 33. *k. 16. 5. 16.

34. Hledati * mne budete. ale nenaleznete. a kdež já budu. vy nemůžete přijíti. *k. 8. 21: 13. 33. 36.

35. I řekli Židé k sobě vespolek: Kam tento půjde. že my ho nenalezneme? Zdali v rozptýlení pohanů půjde. a bude učiti pohany?

36. Jaká jest * to řeč. kterouž promluvil: Hledati mne budete. ale nenaleznete. a kdež já budu. vy nemůžete přijíti? *k. 16. 18.

37. V * poslední pak den ten veliký svátku toho. stál Ježíš a volal. o řka: Zizní-li kdo. pod ke mně, a napí se.

*III M. 28. 36. *Jan 4. 14. Iz. 55. 1. Zj. 22. 17.

38. Kdož věří ve mne. * jakož di písmo. řeky o z břicha jeho poplynou vody živé. *Iz. 44. 3. Joel 2. 28. Sk. 2. 17. *Iz. 12. 3. Jan 4. 14.

39. (A to řekl o * Duchu. kteréhož měli přijíti věřící v něho: nebo ještě nebyl dán Duch svatý. proto že ještě Ježíš nebyl osla- ven.) *k. 16. 7. Joel 2. 28. Sk. 2. 1 násl.

40. Tedy mnozí z zástupu uslyševše tu řeč. pravili: Tentof jest * právě prorok ten.

*k. 4. 42; 6. 14; 9. 17. Mat. 21. 46. Luk. 7. 16.

41. Jiní pravili: Tentof jest Kristus. Ale někteří pravili: * Zdaliž z Galilee přijde Kristus?

*v. 52. k. 1. 46.

42. Zdaž nepraví písmo. že z * semene Davidova a z o Betléma městečka. kdež býval David. přijíti má Kristus? *II Sam. 7. 12. Ž. 132. 11. *Mích. 5. 1. Mat. 2. 5. 6. Luk. 2. 4.

43. A tak * různice v zástupu stala se pro něj. *v. 12. k. 9. 16; 10. 19.

44. Někteří pak z nich chtěli ho jiti. ale * žádný nevztáhl ruky na něj. *v. 30. k. 8. 20. 37.

45. Tedy přišli služebníci k předním kněžím²⁾ a k farizeům. kteříž řekli jim: Proč jste ho nepřivedli?

46. Odpověděli ti služebníci: Nikdy tak člověk nemluvil. jako tento člověk.

47. I odpověděli jim farizeové: Zdali i vy jste svedeni?

48. Zdaliž kdo z knižat * uvěřil v něho aneb z farizeů?

*k. 12. 42. Sk. 6. 12.

49. Než zástup ten. kterýž nežná zákona. Zlořečení³⁾ jsou.

50. I dí jim * Nikodém. ten kterýž byl přišel k němu v noci. byv jeden z nich: *k. 3. 1. 2: 19. 39.

51. Zdali zákon * náš soudí člověka. leč prvé uslyší od něho a zvi. co by činil? *II M. 28. 1. V M. 17. 8.

52. Odpověděli a řekli jemu: Nejsi-li i ty * Galilejský? o Ptej se a viz. žeť prorok z Galilee nepovstál. *Luk. 22. 59. *Iz. 9. 1. 2. Mat. 4. 15.

53. I šel jeden každý do domu svého.

KAPITOLA 8.

Žena přatřena v cizoložství. 12. Pán sebe v známost uvodí. 22. Židové odpory jemu činíce a s ním se hádajíce. 50. kámenovatí jej chtějí.

Ježíš pak odšel na horu Olivetskou.

2. Potom na úsvitě zase * přišel do chrámu. a všecken lid šel se k němu. I posadiv se. učil je.

*k. 7. 14.

3. I přivedli k němu zákonníci a farizeové ženu v cizoložství popadenou. a postavivše ji v prostředku.

4. Řekli jemu: Mistře. tato žena jest postižena při skutku. když cizoložila.

5. A * v zákoně Mojžišů přikázal nám takové kamenovati. Ty pak co pravíš? *III M. 20. 10.

6. A to řekli. pokoušejíce ho. aby jej mohli obžalovati. Ježíš pak skloniv se dolů. prstem psal na zemi.

7. A když se nepřestávali otazovati jeho. zdvihl se a řekl jim: * Kdo jest z vás bez hřichu. nejprv hoď na ni kamenem. *V M. 17. 7.

8. A opět schýliv se. psal na zemi.

9. A oni uslyševše to. a v svědomích svých obvinění byvše. jeden po druhém odcházeli. počavše od starších až do posledních. I zůstal tu Ježíš sám. a ta žena u prostřed stojeci.

10. A pozdvih se Ježíš. a žádného neviděv. než tu ženu. řekl jí: Ženo. kde jsou ti. kteříž na tebe žalovali? Žádný-li tě neodsoudil?

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: biskupové. —
²⁾ biskupům.

11. Kteráž řekla: Žádný, Pane. I řekl jí Ježíš: Aniž já tebe odsuzuji. Jdiž * a nehřeš více. *k.5.14.

12. Tedy Ježíš opět jim mluvil. Řka: Já jsem * světlo světa. Kdož mne následuje, nebude choditi v temnostech, ale bude míti světlo života. *k.1.5.9. Iz.42,6.7.16.

13. I řekl jemu farizeové: Ty sám o sobě svědectví vydáváš. svědectví tvé není pravé.

14. Odpověděl Ježíš a reki jim: Ačkoli * já svědectví vydávám sám o sobě. právě jest svědectví mé: nebo vím, odkud jsem přišel, a kam jdu. Ale vy nevíte, odkud jsem přišel, aneb kam jdu. *k.5.31.

15. Vy podlé těla soudíte. já ne-soudím žádného.

16. A bychť pak i já soudil. soud můj jest pravý: nebo * nejsem sám. ale jsem já a ten. kterýž mne poslal. Otec. *v.29. k.16.32.

17. A v * zákoně vašení psáno jest: Ze dvou člověků svědectví právě jest.

*V M.17.6. Mat.18.16. II Kor.13.1.

18. Jáť svědectví vydávám sám o sobě. a svědectví vydává o mne ten. kterýž mne poslal. Otec.

19. Tedy řekli jemu: Kdež jest ten tvůj otec? Odpověděl Ježíš: Aniž mne znáte. * ani Otce mého. Kdybyste mne znali. o i Otce mého znali byste. *k.16.3. *k.14.7.

20. Tato slova mluvil Ježíš u pokladnice. uče v chrámě. a žádný * ho nejal. nebo ještě byla o nepřišla hodina jeho.

*k.7.30.44. *k.2.4.

21. I řekl jim opět Ježíš: Já jdu. a * hledati budete mne, a v hříchu svém zemřete. Kam já jdu, vy nemůžete přijíti. *k.7.34: 13.33.

22. I * pravili Židé: Zdali se sám zabije. že praví: Kam já jdu. vy nemůžete přijíti? *k.7.35.

23. I řekl jim: Vy * z důlu jste. já s hůry jsem. Vy jste z tohoto světa. já nejsem z světa ohoto.

*k.3.31.

24. Protož jsem řekl vám: Ze * zemřete v hříších svých. Nebo jestliže nebudete věřiti. že já jsem. zemřete v hříších svých.

*Mark.16.16.

25. I řekl jemu: Kdo jsi ty? I řekl jim Ježíš: To. * což z počátku pravím vám. *k.4.26: 9.37.

26. Mnohof mám o vás mluviti a souditi. ale ten. kterýž inne poslal. pravdomluvný * jest. a já. což jsem slyšel od něho. o to mluvím na světě. *k.7.38. Ř.3.4. *Jan 15,15.

27. Ale neporozuměli. že by o Otci pravil jim.

28. Protož řekl jim Ježíš: * Když povýšíte Syna člověka. tehdy poznáte. že já jsem. A sám od sebe nic nečiním. ale jakž mne naučil Otec můj. tak mluvím. *k.3.14: 12.32.

29. A ten. * kterýž mne poslal. se mnou jest. Neopustilť mne samého Otec: nebo což jest jemu libého. to já činím vždycky.

*k.14.10.

30. Ty věci když mluvil. * mnozí uvěřili v něho. *k.2,11: 7.31.

31. Tedy řekl Ježíš těm Židům. kteříž uvěřili jemu: Jestliže vy * zůstanete v řeči mé. právě u-čedlníci moji budete. *k.7.17: 15.10.14.

32. A poznáte pravdu. * a pravda vás vysvobodí. *Ř.6.18.22. Gal.5.1.

33. I odpověděli jemu: Símě Abrahamovo jsme. a žádnému jsme nesloužili nikdy. I kterakž ty díš: Ze svobodní budete?

34. Odpověděl jim Ježíš: Amen. amen pravím vám: Ze * každý. kdož činí hřích. služebník jest hřícha. *Ř.6.16.20. II Petr.2.19. I Jan.3.8.

35. A * služebník nezůstává v domě na věky; Syn zůstává na věky.

*Gal.4.30.

36. Protož jestližeť vás Syn * vy-svobodí. právě svobodní budete.

*v.32. Ř.8.2.

37. Ví. že jste símě Abrahamovo. ale hledáte mne zabiti: nebo řeč má nemá místa u vás.

38. Já. což jsem viděl u Otce svého. mluvím: i vy tedy. co jste viděli u otce svého. činíte.

39. Odpověděli a řekli jemu: Otec náš jest * Abraham. Di jim Ježíš: Kdybyste synové Abrahamovi byli. činili o byste skutky Abrahamovy. *Mat.3.9. Luk.3.8. *Ř.2.28.

40. Ale nyní hledáte mne zabiti. člověka toho. kterýž jsem pravdu mluvil vám. kterouž jsem slyšel od Boha. Tohof Abraham nečinil.

41. Vy činíte skutky otce svého. I řekli jemu: Myť z smilstva ne-jme zplomeni. jednohof Otce máme. Boha.

42. Tedy řekl jim Ježíš: Byť Bůh Otec váš byl. * milovali byste mne. Nebo já jsem z Boha posel. a přišel jsem; aniž jsem sám od sebe přišel. ale on mne poslal. *k.16.27.

43. Proč mluveni mého nechá-páte? Proto že slyšeti nemůžete řeči mé.

44. Vy z * otce ďábla jste. a žá-dosti otce svého chcete činiti. On

o byl vražedník od počátku, a v
 ** pravdě nestál; nebo pravdy v
 něm není. Když mluví lež, z své-
 ho vlastního mluví; nebo o o lhář
 jest a otec lži. *I Jan. 3,8. °I M. 3,4.

II Kor. 11,8. **II Petr. 2,4. °I Král. 22,22.

45. Já pak že pravdu pravím,
 nevěříte mi.

46. Kdo * z vás uvíni mne z hří-
 chu? A poněvaď pravdu pravím,
 proč vy mi nevěříte? *I Petr. 2,22.

47. Kdo * z Boha jest, slova Bo-
 ží slyší; protož vy o neslyšíte, že
 z Boha nejste. *I Jan. 4,6. °Jan 8,36.

48. Tedy odpověděli Židé a řekli
 jemu: Zdáliž my dobře nepravíme,
 že jsi ty Samaritán. * a ďábelství
 máš? *k. 7,20; 10,20.

49. Odpověděl Ježíš: Jáť ďábel-
 ství nemám, ale * ctím Otce své-
 ho; než vy jste mne neuctili. *k. 7,18.

50. Jáť pak * nehledám chvály
 své; jestiť, kdo hledá a soudí.

*k. 6,15.

51. Amen, amen pravím vám:
 Bude-li kdo * zachovávatí slovo
 mé, smrti neuzří na věky. *k. 5,24.

52. Tedy řekli mu Židé: Nyní
 jsme poznali, že ďábelství máš.
 Abraham umřel i proroci, a ty
 pravíš: Bude-li kdo zachovávatí
 řeč mou, smrti neokusí na věky.

53. Zдали jsi ty větší otce naše-
 ho Abrahama, kterýž umřel? I
 proroci zemřeli. Kým ty se činiš?

54. Odpověděl Ježíš: Chválím-liť
 já se sám, chvála má nic není.
 Jestiť Otec můj, kterýž mne chvá-
 lí, o němž vy pravíte, že Bůh váš
 jest.

55. Ale nepoznali jste ho, já pak
 jej znám. A kdybych řekl, že ho
 neznám, byl bych podobný vám,
 lhář. Ale známť jej, a řeč jeho za-
 chovávám.

56. Abraham, otec váš, * veselil
 se, aby viděl den můj, i viděl, a
 radoval se. *I M. 17,17. Luk. 10,24.

57. Tedy řekli jemu Židé: Pade-
 sáti let ještě nemáš. a Abrahama
 jsi viděl?

58. Řekl jim Ježíš: Amen, amen
 pravím vám: Prv nežli * Ab-
 raham byl, já jsem. *k. 1,1. 2. 15. 30.

59. I * zchápali kamení, aby há-
 zeli na něj. Ježíš o pak skryl se,
 a prošel skrze ně, vyšel z chrá-
 mu, a tak odšel. *k. 10,31. °Luk. 4,30.

KAPITOLA 9.

Slepý od narození ode Pána zrak přijal,
 13. a měv o to s farizej velkou nosnás,

byv od nich i sáhnán, 35. od Krista do-
 konejši u viře utvršen.

A pomíjeje, uzřel člověka * sle-
 pého od narození. *Sk. 3,2.

2. I otázali se ho učedníci jeho,
 řkouce: Mistře, kdo * zhřešil, tento-
 li, čili rodičové jeho. že se slepý
 narodil? *Luk. 13,2.

3. Odpověděl Ježíš: Ani tento
 zhřešil, ani rodičové jeho, * ale
 aby zjeveni byli skutkové Boží na
 něm. *k. 11,4.

4. Jáť * musím dělati dílo toho,
 kterýž mne poslal, dokudž den
 jest. Přicházíť noc, když žádný
 nebude moci dělati. *k. 5,17.

5. Dokudž jsem na světě, * světlo
 jsem světa. *k. 1,5,9; 8,12; 12,35,46.

6. To * pověděv, plinul na zemi,
 a učinil bláto z sliny, i pomazal
 tím blátem oči slepého. *Mark. 8,23.

7. A řekl jemu: Jdi, * umej se
 v rybníku o Siloe, což se vykládá:
 Poslaný. A on šel a umyl se, i
 přišel, vida. *II Král. 5,10. 14. °Neb. 3,15.

8. Sousedé pak a ti, kteříž jej
 prvé vidali slepého, řekli: Není-
 liž toto ten, kterýž * sedával a
 žebrával? *Sk. 3,2. 10.

9. Jiní pravili, že ten jest, a
 jiní, že jest podoben k němu. Ale
 on pravil: Já jsem.

10. Tedy řekli jemu: Kterak jsou
 otevřeny oči tvé?

11. On odpověděl a řekl: Člověk
 ten, kterýž slove Ježíš, bláto učini-
 l, a pomazal oči svých, a řekl
 mi: Jdi k rybníku Siloe, a umej
 se. I odšel a umyv se, prohlédl
 jsem.

12. I řekli jemu: Kde jest ten?
 Řekl: Nevím.

13. Tedy přivedli toho, kterýž
 někdy byl slepý, k farizeům.

14. Byla pak sobota, když Ježíš
 učinil bláto, a otevřel oči jeho.

15. I otázali se ho opět i fari-
 zeové, kterak by prozřel. On pak
 řekl jim: Bláto položil na oči mé
 a umyl jsem se, i vidím.

16. Tedy někteří z farizeů řekli:
 Ten člověk není z Boha, nebo
 neostřihá soboty. Jiní pravili:
 Kterak může člověk hříšný takové
 divy činiti? I byla různice mezi
 nimi.

17. Řekli opět slepému: Co ty o
 něm pravíš, poněvaď otevřel oči
 tvé? A on řekl: Že * prorok jest.

*k. 4,19. Luk. 7,16.

18. I nevěřili Židé o něm, by
 slepý býval a prozřel, až povolali
 rodičů toho, kterýž byl prozřel.

19. A otázali se jich, řkouce:

Jest-li tento syn váš, o kterémž vy pravíte, že by se slepý narodil? Kterakž pak nyní vidí?

20. Odpověděli jim rodičové jeho a řekli: Vímeť, že tento jest syn náš, a že se slepý narodil.

21. Ale kterak nyní vidí, nevíme; aneb kdo otevřel oči jeho, myť nevíme. Máť léta, ptejte se ho, on sám za sebe mluvíti bude.

22. Tak mluvili rodičové jeho, * že se báli Židů; nebo již tak byli uložili Židé, aby, kdož by ho koli vyznal Kristem, vyobcován o byl ze školy. *k.7,18. *k.12,42.

23. Protož řekli rodičové jeho: Máť léta, ptejte se jeho.

24. Tedy zavolali po druhé člověka toho, kterýž býval slepý, a řekli jemu: Vzdej chválu Bohu. My víme, že člověk ten hříšník jest.

25. I odpověděl on a řekl: Jest-li hříšník, nevím, než to vím, že byv slepý, nyní vidím.

26. I řekli jemu opět: Coť učinil? Kterak otevřel oči tvé?

27. Odpověděl jim: Již jsem vám pověděl, a neslyšeli jste? Což opět chcete slyšeti? Zdaliž i vy chcete učedlníci jeho býti?

28. I zlořečili jemu a řekli: Ty jsi učedlník jeho, ale my jsme Mojžišovi učedlníci.

29. My víme, že * Mojžišovi mluvil Bůh, tento pak o nevíme, odkud jest. *II M.3,6; 19,19. *Jan.7,37; 8,14.

30. Odpověděl ten člověk a řekl jim: Toť jest jistě divná věc, že vy nevíte, odkud jest, a otevřel oči mé.

31. Víme pak, * že Bůh hříšníkům neslyší, ale kdo by ctitel Boží byl, a vůli jeho činil, tohoť slyší.

*Ž.68,18. Iz.1,15. I Jan.5,16.

32. Od věků není slýcháno, aby kdo otevřel oči slepého narozeného.

33. Byť tento * nebyl od Boha, nemohl by nic učiniti. *v.16.

34. Odpověděli a řekli jemu: Ty jsi všecken se v hříších narodil, a ty nás učíš? I vyhnali jej ven.

35. Uslyšel pak Ježíš, že jej vyhnali ven. A když jej nalezl, řekl jemu: Věřs-liž ty v Syna Božího?

36. Odpověděl on a řekl: I kdož jest, Pane, abych věřil v něho?

37. I řekl jemu Ježíš: I viděl jsi ho, a kterýž * mluví s tebou, onť jest. *k.4,26.

38. A on řekl: Věřim, Pane, a klaněl se jemu.

39. I řekl jemu Ježíš: Na * soud

přišel jsem já na tento svět, aby ti, kteříž nevidí, viděli, a ti, kteříž vidí, aby slepí byli.

*k.3,19. Mat.13,13.

40. I uslyšeli to někteří z farizeů, kteříž s ním byli, a řekli jemu: Zdali i my slepí jsme?

41. Řekl jim Ježíš: Byste * slepí byli, hřichu byste neměli; ale nyní pravíte: Vidíme, protož hřích váš zůstává. *k.15,22.

KAPITOLA 10.

O pastýři, nájemníku a ovcech. 22. Rozmlouvání Páně s Židy v síni Salomou nové, 39. a zjevná zlost jejich proti němu.

Amen, amen pravím vám: Kdož nevchází * dveřmi do ovčince ovcí, ale vchází o jinudy, ten ** zloděj jest a lotr. *v.7,9. k.14,8. *Jer.23,21. *Ezech.34,2.4. Fil.2,21.

2. Ale kdož vchází * dveřmi, pastýř jest ovcí. *k.14,6.

3. Tomuž vratný otvírá, a ovce hlas jeho slyší, a on svých vlastních ovec ze jména * povolává, a vyvodí je. *Iz.43,1.

4. A jakž ovce své vlastní vypustí, před nimi jde, a ovce jdou za ním; nebo znají hlas jeho.

5. Cizího pak nikoli následovati nebudou, ale utekou od něho; nebo neznají hlasu cizích.

6. To podobenství pověděl jim Ježíš, ale * oni nevěděli, co by to bylo, což jim mluvil. *Mark.9,32.

7. Tedy opět řekl jim Ježíš: Amen, amen pravím vám: Že já jsem dvéře ovcí.

8. Všickni, kolikž jich koli přede mnou přišlo, * zloději jsou a lotři, ale neslyšely jich ovce. *Jer.23,2.

9. Já jsem dvéře. Skrze mne všel-li by kdo, spasen bude, a vejde i vyjde, a pastvu nalezne.

10. Zloděj nepřichází, než aby kradl a mordoval a hubil; já jsem přišel, aby život měly, a hojně měly.

11. Já jsem ten pastýř dobrý. Dobrý pastýř * duši svou pokládá za ovce.

*Ž.23,1 n. sál.; 80,2. Iz.40,11. Ezech.34,11-28.

12. Ale nájemník a ten, kterýž není pastýř, jehož nejsou ovce vlastní, vida vlka, an jde, i opouští ovce i utíká, a vlk lapá a rozhání ovce.

13. Nájemník pak utíká; nebo nájemník jest, a nemá péče o ovce.

14. Já jsem * ten dobrý pastýř, a známť své, o a znajíť mne mé.

*Mich.5,4. Žid.18,20. *II Tim.2,19.

15. Jakož * mne zná Otec, a já znám Otce, a duši svou pokládám za ovce. *Mat.11,27. Luk.10,22.

16. A mámě i * jiné ovce, kteréž nejsou z tohoto ovčince. I tyf musím přivesti; nebo hlas můj slyšeti budou. A o budeť jeden ovčinec a jeden pastýř.

*Iz.56,8. Mich.2,12.

*Ezech.37,17. Oz.1,11. Efez.2,13.14.

17. Protož mne Otec miluje, že já pokládám * duši svou, abych ji zase vzal. *Iz.53,10.

18. Nižádnýf jí neberé ode mne, ale já pokládám ji sám od sebe. Mám moc * položití ji, a mám moc zase vzítí ji. To o přikázání vzal jsem od Otce svého.

*k.2,19. *k.14,31.

19. Tedy stala se opět * různice mezi Židy pro ty řeči.

*k.7,12.43; 9,16.

20. A pravili mnozí z nich: Dábelství má * a blázní. Co ho posloucháte? *k.7,30; 8,48.52.

21. Jiní pravili: Tato slova nejsou dábelství majícího. Zdaliž dábelství může slepých oči otvirati?

22. Bylo pak posvěcení v Jeruzalémě, a zima byla.

23. I procházel se Ježíš v * chrámě po sínci Salomounově.

*I Král.6,3. Sk.3,11; 5,12.

24. Tedy obstopili jej Židé, a řekli jemu: Dokudž duši naši držíš? Jestliže jsi ty Kristus, pověz nám zjevně.

25. Odpověděl jim Ježíš: Pověděl jsem vám, a nevěříte. Skutkové, kteréž já činím ve jménu Otce svého, tiť * svědectví vydávají o mně. *k.5,36.

26. Ale vy nevěříte, nebo nejste z ovcí mých, jakož jsem vám pověděl.

27. Ovceť * mé hlas můj slyší, a já je znám, a následujíf mne.

*k.8,47.

28. A jáť život věčný dávám jim, a nezahynouf na věky, aniž jich kdo vytrhne z ruky mé.

29. Otec můj, kterýž mi je dal, většij jest * nade všechny, a žádnýf jich nemůže vytrhnouti z ruky Otce mého. *k.14,28.

30. Já a Otec * jedno jsme.

*k.5,19; 14,9; 17,11.21.

31. Tedy * zchápalí opět kamení Židé, aby jej kamenovali. *k.8,59.

32. Odpověděl jim Ježíš: Mnohé dobré skutky ukázal jsem vám od Otce svého. Pro který z těch skutků kamenujete mne?

33. Odpověděli jemu Židé, řkouce: Pro dobrý skutek tebe nekamenujeme, ale pro rouhání, totiž že ty, člověk jsa, děláš se Bohem.

34. Odpověděl jim Ježíš: Však psáno jest * v zákoně vašem: Já jsem řekl: Bohové jste. *Z.82,6.

35. Poněvadž ty nazval bohy, k nimž řeč Boží stala se, a nemůže zrušeno býti písmo,

36. Mně pak, kteréhož posvětil Otec a poslal na svět, vy pravíte: Rouháš se, že jsem řekl: * Syn Boží jsem? *k.5,17.

37. Nečiním-liť * skutků Otce svého, nevěřte mi. *k.15,24.

38. Pakliť činím, byste pak mně nevěřili, skutkům věřte, abyste poznali a věřili, že * Otec ve mně jest, a já v něm. *k.14,11.

39. Tedy opět hledali ho jíti. * ale vyšel z rukou jejich.

*k.8,59. Luk.4,30.

40. I odšel opět za Jordán na to místo, kdež nejprvé * Jan křtil, a pozůstal tam. *k.1,28; 3,23.

41. I přišli k němu mnozí, a pravili: Jan zajisté žádného divu neučinil, ale všechno, * cožkoli mluvil Jan o tomto, pravé bylo. *k.5,33.

42. A mnozí tam * uvěřili v něho. *k.8,90.

KAPITOLA 11.

Pán vzkřísil Lazara. 46. Přední kněží a farizeové radu proti němu drželi. 55. On ušel do města Efraim, 57. oni pak mandát naň vydali.

Byl pak nemocen nějaký Lazar * z Betany, z městečka Marie a Marty, sestry její. *Luk.10,38.39.

2. A to byla ta * Maria, kteráž pomazala Pána mastí, a vytřela nohy jeho vlasy svými, jejíž bratr Lazar byl nemocen.

*k.12,3. Mat.26,7. Mark.14,3. Luk.7,38.

3. Tedy poslaly k němu ty sestry, řkouce: Pane, aj, ten, * kteréhož miluješ, nemocen jest.

*k.13,23.

4. A uslyšav to Ježíš, řekl: Nemoc ta není k smrti, ale pro slávu Boží, aby oslaven * byl Syn Boží skrze ni. *k.9,3.

5. Miloval pak Ježíš Martu i sestru její i Lazara.

6. A jakž uslyšel, že by nemocen byl, tedy pozůstal za dva dni na tom místě, kdež byl.

7. Potom pak di učedníkům: Poďte zase do Judstva.

8. Řekli jemu učedníci: Mistrě,

nyní hledali * tě Židé kamenovati. a zase tam chceš jíti?

*k. 8.59: 10.31.

9. Odpověděl Ježíš: Zdaliž není dvanácte hodin za den? Chodí-li kdo ve dne, neurazí se: nebo světlo tohoto světa vidí.

10. Pakliž by kdo chodil * v noci, urazí se: nebo světla není v něm.

*k. 8.12: 9.4.

11. To pověděl. a potom dí jim: Lazar, přítel náš. * spí. ale jdouf. abych jej ze sna probudil.

*Mat. 9.24. Luk. 8.52.

12. I řekli učedníci jeho: Pane, spí-liť, zdrav bude.

13. Ale Ježíš řekl o smrti jeho. oni pak domnívali se. že by o spání sna mluvil.

14. Tedy řekl jim Ježíš zjevně: Lazar umřel.

15. A raduji se pro vás. že jsem tam nebyl. abyste věřili. Ale počme k němu.

16. I řekl Tomáš. * kterýž slove Didymus. spoluučedníkům: Počme i my. abychom zemřeli s ním.

*k. 20.24.

17. Přišel tedy Ježíš. a nalezl ho již čtyři dni v hrobě pochovaného.

18. Byla pak Betany blízko od Jeruzaléma. okolo honů patnácte.

19. Mnozí pak z Židů byli přišli k Martě a Marii. aby je těšili pro bratra jejich.

20. Tedy Marta. jakž uslyšela. že Ježíš jde. vyšla proti němu. ale Maria doma seděla.

21. I řekla Marta Ježíšovi: * Pane. kdybys ty byl zde. bratr můj byl by neumřel.

*v. 32.

22. Ale i nyníť vím. že cožkoli požádal bys od Boha. dá tobě Bůh.

23. Dí jí Ježíš: Vstaneť bratr tvůj.

24. Řekla jemu Marta: Vim. že vstane při * vzkříšení v den nejposlednější.

*Job 19.25. Iz. 26.19.

Ezech. 37.4.5. Dan. 12.2. Luk. 14.14. Sk. 28.6.

I Kor. 15.52. Zj. 20.12.

25. Řekl jí Ježíš: Já jsem vzkříšení * i život. Kdo věří ve mne. byť pak i umřel. živ o bude.

*k. 1.4. 14.6. I Jan 5.11. Jan 6.40.54.

26. A každý. * kdož jest živ. a věří ve mne. o neumřel na věky. Věříš-li tomu?

*I Tes. 4.17. Jan 6.35.

27. Řekla jemu: Ovšem. Pane. já jsem uvěřila. * že jsi ty Kristus. Syn Boží. kterýž měl přijíti na svět.

*k. 4.49: 6.63. Mat. 16.16.

28. A když to pověděla. odesla a zavolala tajně Marie. sestry své. řkuci: Mistr zde jest. a volá tebe.

29. Ona jakž uslyšela. vstala rychle. a šla k němu.

30. Ještě pak byl Ježíš nepřišel do městečka. ale byl na tom * místě. kdež vyšla byla proti němu Marta.

*v. 90.

31. Tedy Židé. kteříž s ní byli v domě. a těšili ji. viděvše Marii. že rychle vstala a vyšla. šli za ní. řkouce: Jde k hrobu. aby tam plakala.

32. Ale Maria. když tam přišla. kdež byl Ježíš. uzřevši jej. padla k nohám jeho. řkuci jemu: Pane. bys ty byl zde. bratr můj byl by neumřel.

33. Ježíš pak jakž uzřel. ana pláče. i Židy. kteříž byli s ní přišli. ani plačí. zastonal duchem. a zkormoutil se.

34. A řekl: Kdež jste jej položili? Řkou jemu: Pane. poč a pohleď.

35. I * zaplakal Ježíš.

*Luk. 19.41.

36. Tedy řekli Židé: Aj. kterak

* ho miloval!

37. Někteří pak z nich řekli: Nemohl-liž tento. kterýž * otevřel oči slepého. učiniti. aby tento neumřel?

*k. 9.6.7.

38. Ježíš pak opět zastonav sám v sobě. přišel k hrobu. Byla pak jeskyně. a kámen * byl svrchu položen na ni.

*Mat. 27.60.

39. Dí Ježíš: Zdvihněte kámen. Řekla jemu Marta. sestra toho mrtvého: Pane. jižť smrdí: nebo čtyři dni v hrobě jest.

40. Dí jí Ježíš: Všakť jsem řekl. že budeš-li věřiti. uzříš slávu Boží.

41. Tedy zdvihl kámen. kdež byl ten mrtvý pochován. Ježíš pak pozdvihl zhůru * oči a řekl: Otče. děkuji tobě. že jsi mne slyšel.

*Mark. 7.34.

42. Já zajisté vím. že mne vždycky slyšíš. * ale pro zástup. kterýž okolo stojí. řekl jsem. aby věřili. že jsi ty mne poslal.

*k. 12.30.

43. A to pověděv. zavolal * hlasem velikým: Lazare, poč ven.

*k. 5.28.

44. I vyšel ten. kterýž byl umřel. maje svázané ruce i nohy rouchami. a tvář jeho šatem byla obvinuta. Řekl jim Ježíš: Rozvěztež jej. a nechte. ať odejde.

45. Tedy mnozí z Židů. kteříž byli přišli k Marii. viděvše. co učinil Ježíš. * uvěřili v něho.

*k. 10.42.

46. Někteří pak z nich odesli k farizeům. a pověděli jim. co učinil Ježíš.

47. I * sešli se přední kněží¹⁾ a farizeové v radu, a pravili: Co činíme? Nebo tento člověk divy mnohé činí. *Ž.2.1.2. Mat.26.3.

Mark.14.1. Luk.22.2. Sk.4.27.

48. Necháme-li ho tak, všickni uvěří v něho, i přijdou Římané, a odejmou místo naše i lid.

49. Jeden pak z nich, Kaifáš, nejvyšším knězem²⁾ byv toho léta, řekl jim: Vy nic nevíte,

50. Aníž přemýšlujete, * že jest užitečné nám, aby jeden člověk umřel za lid, a ne, aby všecken tento národ zahynul. *k.18.14.

51. Toho pak neřekl sám od sebe, ale nejvyšším knězem²⁾ byv léta toho, prorokoval, že měl Ježíš umřít za tento národ.

52. A netoliko za tento národ, ale také, aby syny Boží rozptýleně shromáždil v * jedno. *Efez.2.18.

53. Protož od toho dne * radu společně drželi, aby jej zabili.

*k.10.39. Mat.12.14. Mark.3.6.

54. Ježíš pak již nechodil zjevně mezi Židy, ale odšel odtud do krajiny blízko pouště, do města, kteréž slove Efraim, a tu bydlil s učedníky svými.

55. Byla pak blízko velikanoc Židovská, I šli mnozí do Jeruzaléma z krajiny té před velikonocí, aby se očistili.

56. I hledali Ježíše, a rozmlouvali vespolek, v chrámě stojice: Co se vám zdá, že nepřišel k svátku?

57. Vydali pak byli přední kněží¹⁾ a farizeové mandát, jestliže by kdo zvěděl, kde by byl, aby pověděl, aby jej jali.

KAPITOLA 12.

Pán masti pomazan. 4. Jidáš o to reptal. 13. Jízda Kristova na oslátku. 20. Příchod Řeků. 28. Hlas s nebe. 37. Slepota Židů. 44. Osvědčení se jim Páně.

Tedy Ježíš * šestý den před velikonocí přišel do Betany, kdež byl Lazar ten, kterýž byl umřel, jehož vzkřísil z mrtvých. *Mat.26.6.

2. I připravili jemu tu večeři, a Marta posluhovala, Lazar pak byl jeden z stolicích s ním.

3. Maria pak * vzavši libru masti drahé z nardu výborného, pomazala noh Ježíšových, a vytřela vlasy svými nohy jeho, I naplněn jest dům vůní této masti. *Mat.26.7.

4. Tedy řekl jeden z učedníků

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: biskupové. -
²⁾ biskupem.

jeho. Jidáš * Šimona Iškariotského, kterýž jej měl zraditi. *Mat.26.8.

5. Proč tato mast není prodána za tři sta peněz, a není dáno chudým?

6. To pak řekl, ne že by měl péči o chudé, ale že zloděj byl, * a měšec měl, a to, což do něho kladeno bylo, nosil. *k.18.99.

7. Tedy řekl Ježíš: Nech jí, ke dni pohřbu něho zachovala to.

8. Nebo * chudé vždycky máte s sebou, ale mne ne vždycky míti budete. *V M.5.11. Mat.26.11.

9. Zvěděl pak zástup veliký z Židů, že by tu byl, I přišli, ne pro Ježíše toliko, ale také aby * Lazara viděli, kteréhož byl vzkřísil z mrtvých. *k.11.43.44.

10. Radili se pak přední kněží¹⁾, aby i Lazara zamordovali.

11. Nebo mnozí z Židů odcházeli pro něho, a * uvěřili v Ježíše.

*k.11.45.

12. Nazejtří mnohý * zástup, kterýž byl přišel k svátku, když uslyšeli, že Ježíš jde do Jeruzaléma. *Mat.21.8. Mark.11.8. Luk.19.36.

13. Nabrali * ratolesti palmových, a vyšli proti němu, a volali: Hosanna, požehnaný, o kterýž se běře ve jménu Páně, král Izraelský.

*Mat.21.8.9. Luk.19.37.38. ož.118.25.26.

14. I dostav Ježíš * oslátka, vsedl na ně, jakož psáno jest: *Mat.21.7.

15. Nebož se, dcero Sionská, aj, král tvůj * běře se, na oslátku sedě. *Iz.62.11. Zach.9.9.

16. Tomu pak nesrozuměli učedníci jeho sprvu, ale když oslaven byl Ježíš, tedy se rozpomenuli, že to psáno bylo o něm, a že jemu to učinili.

17. Vydával pak svědectví zástup, kterýž byl s ním, že Lazara povolal z hrobu, a vzkřísil jej z mrtvých.

18. Protož i v cestu vyšel jemu zástup, když slyšeli, že by ten div učinil.

19. Tedy farizeové pravili mezi sebou: Vidíte-li, že nic neprosíváte? Aj, svět postoupil po něm.

20. Byli pak někteří Řekové z těch, kteříž přicházivali, * aby se modlili v svátek. *Sk.8.27.

21. Ti tedy přistoupili k Filipovi, kterýž * byl od Betsaidy Galilejské, a prosili ho, fkouce: Pane, chtěli bychom Ježíše viděti.

*k.1.44.

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: biskupové.

22. Přišel Filip a pověděl Ondřejovi, Ondřej pak zase a Filip pověděli Ježíšovi.

23. A Ježíš odpověděl jim, fka: Přišlať * hodina, aby oslaven byl Syn člověka. *k.18,33; 17,1.

24. Amen, amen pravím vám: Zrno pšeničné * padna v zemi, neumře-li, onoť samo zůstane, a paklíř umře, mnohý užitek přinese. *I Kor.15,37,43.

25. Kdož * miluje duši svou, ztratíť ji; a kdož nenávidí duše své na tomto světě, k životu věčnému ostříhá jí. *Mat.10,39; 16,25.

26. Slouží-li mi kdo, následujž mne; a kdež * jsem já, tuť i můj služebník bude. A bude-li o mi kdo sloužiti, počtíř ho Otec. *k.14,3. k.17,24. I Tes.4,17. OI Sam.2,30.

27. Nyní * duše má zkormouce-na jest, a což díť? Otče, vysvo-
boď mne z této hodiny. Ale proto jsem přišel k hodině této. *Mat.26,38.

28. Otče, oslaviž jméno své. Tedy přišel hlas s nebe: I oslavil jsem, i ještě oslavím.

29. Ten pak zástup, kterýž tu stál a slyšel, pravil: Zahřmělo. Jiní pravili: Anděl k němu mluvil.

30. Odpověděl Ježíš a řekl: Ne pro mneť hlas tento se stal, * ale pro vás. *k.11,42.

31. Nyníť * jest soud světa tohoto, nyní o kníže světa tohoto vyvrženo bude ven. *k.16,11. Ok.14,30. Kol.2,15.

32. A já budu-liť * povýšen od země, všechny o potáhnu k sobě. *k.3,14; 8,28. Ok.8,44.

33. (To pak pověděl, znamenaje, kterou by smrtíř měl umřítí.)

34. Odpověděl jemu zástup: My jsme slyšali z zákona, že * Kristus zůstává na věky, a kterakž ty praviš, že musí býti povýšen Syn člověka? Kdo jest to Syn člověka? *II Sam.7,18.16. Ž.45,7. Iz.9,6.7. Ezech.37,25. Mich.5,2. Luk.1,33.

35. Tedy řekl jim Ježíš: * Ještě na malý čas světlo s vámi jest. Choďte, dokud světlo máte, ať vás tma nezachvátí; nebo kdo chodí o ve tmách, neví, kam jde. *k.1,9; 8,12. Ok.11,10.

36. Dokud světlo máte, věřte v světlo, abyste * synové světla byli. Toto pověděl Ježíš, a odšel, skryl se před nimi. *Efez.5,9. I Tes.5,5.

37. A ačkoli tak mnohá znamení činil před nimi, však neuvěřili v něho,

38. Aby se naplnila řeč Izaiáš

proroka, kterouž pověděl: Pane, * kdo uvěřil kázání našemu, a rámeť Páně komu jest zjeveno? *Iz.53,1. Ř.10,16.

39. Protoť nemohli věřiti, že o-
pět Izaiáš * řekl: *Iz.6,9.10. Mat.18,14. Sk.28,26. Ř.11,8.

40. Oslepil oči jejich, a zatvrdil srdce jejich, aby očima neviděli, a srdcem nerozuměli, a neobrátili se, abych jich neuzdravil.

41. To pověděl Izaiáš, když * vi-
děl slávu jeho. a mluvil o něm. *Iz.6,1 násl.

42. A ačkoli mnozí i z knížeť uvěřili v něho, však pro farizee nevyznávali, aby ze školy nebyli * vyobcováni. *k.9,22.

43. Nebo * milovali slávu lid-
skou více než slávu Boží. *k.5,44.

44. Ježíš pak zvolal a řekl: Kdo věří ve mne, ne ve mneť věří, ale v toho, kterýž * mne poslal. *I Petr.1,21.

45. A kdož vidí * mne, vidí to-
ho, kterýž mne poslal. *k.10,30; 14,9.

46. Já * světlo na svět jsem přišel, aby žádný, kdož věří ve mne, ve tmě nezůstal. *Luk.2,32.

47. A slyšel-liť by kdo slova má, a nevěřil * by, jáť ho nesoudím; nebo nepřišel jsem, o abych sou-
dil svět, ale abych spasil svět. *Mark.16,16. OJan.3,17.

48. Kdož mnou pohrdá, a nepří-
jímá slov mých, máť, * kdo by jej soudil. Slova, kteráž jsem mlu-
vil, tať jej souditi budou v nej-
poslednější den. *k.3,18; 8,24.

49. Nebo * já sám od sebe jsem nemluvil, ale ten, kterýž mne poslal, Otec, on mi přikázání dal, co bych měl praviti a mluviti. *k.3,27; 14,10. V M.18,18.

50. A vím, že přikázání jeho jest život * věčný. A protož, což já mluvím, jakž mi pověděl Otec, takť mluvím. *k.17,1.2. Iz.58,11. Filip.2,16.

KAPITOLA 13.

Pán uředníkům nohy myl, 18. srázce oznámil, 34. přikázání nové vydal.

Před svátkem * pak velikonoč-
ním, věda Ježíš, že přišla hodina o jeho, aby šel z tohoto světa k Otcí, milovav své, kteříž byli na světě, až do konce je miloval. *Mat.26,2. OJan.7,6.30.

2. A když večereli, (a * ďábel již byl vnukl v srdce Jidáše Ši-
mona Iškariotského, aby jej zra-
dil.) *Luk.22,3.

3. Věda Ježíš, že jemu * Otec všechno v ruce dal, a že od Boha vyšel a k Bohu jde, *Mat.11,27.

4. Vstal od večere, a složil roucho, a vzav rouchu, přepásal se.

5. Potom nalil vody do medenice, i počal umývatí nohy učedníků a vytíratí rouchou, kterouž byl přepásán.

6. Tedy přišel k Simonovi Petrovi, a on řekl jemu: Pane, * ty mi chceš nohy mýti? *Mat.8,14.

7. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Co já činím, ty nevíš nyní, ale potom zvíš.

8. Dí jemu Petr: Nebudeš ty mýti noh mých na věky. Odpověděl jemu Ježíš: Neumyji-liť tebe, nebudeš mítí dílu se mnou.

9. Dí jemu Šimon Petr: Pane, netoliko nohy mé, ale i ruce i hlavu.

10. Řekl jemu Ježíš: Kdož jest umyt, nepotřebuje, než aby nohy umyl; nebo čist jest všecken. * I vy čisti jste, ale ne všickni. *k.15,3.

11. Nebo * věděl o zrádci svém; protož řekl: Ne všickni čisti jste. *k.6,64.

12. Když pak umyl nohy jejich, a vzal rouchu své, posadiv se za stůl zase, řekl jim: Vite-liž, co jsem učinil vám?

13. Vy nazýváte mne * Mistrem a Pánem, a dobře pravíte, jsemť zajisté. *Mat.23,8.10. Sk.2,36. II Petr.2,1.

14. Poněvadž tedy já umyl jsem nohy vaše, Pán * a Mistr, i vy máte jeden druhému nohy umývatí. *Luk.22,27.

15. Příklad * zajisté dal jsem vám, abyste, jakož jsem já učinil vám, i vy činili. *I Petr.2,21. I Jan 2,6.

16. Amen, amen pravím vám: * Není služebník větší nad pána svého, ani posel větší nežli ten, kdož jej poslal. *Mat.10,24. Luk.6,40.

17. Znáte-li tyto věci, * blahoslavení jste, budete-li je činiti. *Mat.7,24.

18. Ne o všechť vás pravím. Já vim, které jsem vyvolil, ale musíť se naplniti * písmo: Ten, kdož jí chléb se mnou, pozdvihl proti mně paty své. *Ž.41,10. Sk.1,16.

19. Nyní * pravím vám, prvé než by se stalo, abyste, když se stane, uvěřili, že já jsem. *k.14,29.

20. Amen, amen pravím vám: Kdo přijímá * toho, kohož bych já poslal, mneť přijímá; a kdož mne přijímá, přijímá toho, kterýž mne poslal.

*Mat.10,40. Mark.9,37. Luk.10,16.

21. A to pověděv Ježíš, zkormoutil se v duchu, a osvědčil, fka: * Amen, amen pravím vám, že jeden z vás mne zradí.

*Mat.26,21. Mark.14,18.

22. Tedy učedníci vzhledali na sebe vespolek, pochybuje, o kom by to pravil.

23. Byl pak * jeden z učedníků Ježíšových, kterýž zpolehl na klíne jeho, ten, jehož miloval Ježíš. *k.19,26.

24. Protož tomu návštěi dal Šimon Petr, aby se zeptal, kdo by to byl, o němž praví.

25. A on odpočívaje na prsech Ježíšových, řekl jemu: Pane, kdo jest?

26. Odpověděl Ježíš: Ten * jest, komuž já omočené skyvy chleba podám. A omočiv skyvu chleba, podal Jidášovi, synu Šimona Iš-kariotského. *Mat.26,28.

27. A hned po té skyvě chleba vstoupil do něho satan. I řekl jemu Ježíš: Co činíš, čiň spěšně.

28. Tomu pak žádný z přisedících nerozuměl, k čemu by jemu to řekl.

29. Nebo někteří se domnívali, poněvadž * Jidáš měsíc měl, že by jemu řekl Ježíš: Nakup těch věcí, kterýchž jest nám potřebí k svátku, aneb aby něco chudým dal. *k.12,6.

30. A on vzav skyvu chleba, hned vyšel. A byla noc.

31. Když pak on vyšel, dí Ježíš: Nyníť oslaven jest Syn člověka, a Bůh oslaven jest v něm.

32. A poněvadž Bůh oslaven jest v něm, * i Bůh oslaví jej sám v sobě, a to hned oslaví jej. *k.12,28.

33. Synáckové, ještě maličko s vámi jsem. Hledati mne budete, ale jakož jsem řekl * Židům: Kam já jdu, vy nemůžete přijíti, i vám pravím nyní. *k.7,34; 8,21.

34. Příkázání nové dávám vám, abyste se * milovali vespolek; jakož já miloval jsem vás, abyste i vy milovali jeden druhého.

*III M.19,18. Mat.22,39. Efez.5,2. I Jan 4,21.

Jak.2,8.

35. Po tomť * poznají všickni, že jste moji učedníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým. *I Jan 2,5; 4,20.

36. Dí jemu Šimon Petr: Pane, kam jdeš? Odpověděl mu Ježíš: * Kam jdu, nemůžeš ty nyní jíti za mnou, ale o půjdeš potom.

*k.7,34. *k.21,18.

37. Dí jemu Petr: Pane, proč

bych nemohl nyní jíti za tčbou? Duši svou za * tebe položím.

*k.10.12.15. Mat. 26.33. Mark. 14.31.

38. Odpověděl jemu Ježíš: Duši svou za mne položíš? Amen. amen pravím tobě: * Nezapříváš kohout. až mne třikrát zapříš.

*Mat. 26.34. Mark. 14.30.72. Luk. 22.34.

KAPITOLA 14.

Těši Pán učedníky, 8. náleek odjiti svého i své Božství učo snáti. 16. Utěšitele zallbuje. 26. o díte jeho vypravuje. 27. a svého pokoje jim zanechává.

Nermutiž se srdce vaše. Věříte v Boha, i ve mne věřte.

2. V domě Otce mého * přibytkově mnozí jsou. Byť nebylo tak. pověděl bych vám.

*II Kor. 5.1. Žid. 8.3.

3. Jduť. abych vám připravil místo. A když odejdu. a připravím vám místo. zase přijdu. a poberu vás k sobě samému. * abyste. kde jsem já. i vy byli.

*k.12.26; 17.24.

4. A kam já jdu. víte. i cestu víte.

5. Dí jemu Tomáš: Pane. nevíme. kam jdeš. A kterak můžeme cestu věděti?

6. Dí jemu Ježíš: Já * jsem ta cesta. i pravda. o i život. Žádný nepřichází ** k Otci než skrze mne. *Iz. 35.8. Žid. 9.8. Jan 11.25. *k.10.9.

7. Byste znali mne. také i Otce mého znali byste; a již nyní jej znáte. a viděli jste ho.

8. Řekl jemu Filip: Pane. ukaž nám Otce. a dostiť jest nám.

9. Dí jemu Ježíš: Tak dlouhý čas s vámi jsem. a nepoznal jsi mne? Filipe. kdož vidí mne. vidí Otce. a kterakž ty praviš: Ukaž nám Otce?

10. Nevěříš. * že já v Otci a Otec ve mně jest? Slova. kteráž já mluvím vám. sám od sebe nemluví. ale Otec ve mně přebývá. onť činí skutky. *k.10.38; 17.21.

11. Věřtež mi. že jsem já v Otci a Otec ve mně: aneb aspoň pro ty samy * skutky věřte mi. *k.5.36.

12. Amen. amen pravím vám: Kdož věří ve mne. skutky. kteréž já činím. i on činiti bude. a větší nad ty činiti bude: nebo já jdu k Otci svému.

13. A jestliže byste * co prosili ve jménu mém. toť učiním. aby oslaven byl Otec v Synu. *k.16.28.24.

Mat. 7.7. 11. Mark. 11.24. Luk. 11.9.

14. Budete-li zač prositi ve jménu mém. jáť učiním.

15. Milujete-li * mne. přikázání mých ostříhejte. *k.15.10. I Jan 5.2.

16. A jáť prositi budu Otce. a jiného Utěšitele dá vám. aby s vámi zůstal na věky.

17. Toho Ducha pravdy. jehož svět nemůže přijíti. Nebo nevidí ho. aniž ho zná. ale vy znáte jej. neboť u vás přebývá. a v vás bude.

18. Neopustím * vás sirotků. přijduť k vám. *Jer. 51.5. Mat. 28.20.

19. Ještě maličko. a svět mne více neuzří. ale vy uzříte mne: nebo já živ jsem. i vy živi budete.

20. V ten * den vy poznáte. že já jsem v Otci svém. a vy ve mně. a já v vás. *k.17.21.22.

21. Kdož by měl přikázání má. a ostříhal jich. onť jest ten. kterýž mne miluje. A kdož mne miluje. milován bude od Otce mého. a jáť jej budu milovati. a zjevím jemu samého sebe.

22. Řekl jemu Judas. ne onen Iškariotský: Pane. jakž jest to. že sebe nám zjeviti chceš. a ne světu?

23. Odpověděl Ježíš a řekl jemu: Miluje-li * mne kdo. slova mého ostříhati bude. a Otec můj bude jej milovati. a k němu přijdeme. a přibytěk o u něho učiníme.

*Přil. 8.17. I Kor. 3.16. Efez. 3.17.

24. Kdož ne miluje mne. slov mých neostříhá: a slovo. kteréž slyšíte. není mé. ale toho. kterýž mne poslal. Otcovo.

25. Toto mluvil jsem vám. u vás přebývaje.

26. Utěšitel pak. ten Duch svatý. kteréhož pošle Otec ve jménu mém. onť vás naučí všemu. a připomeněť vám všecko. což jsem koli mluvil vám.

27. Pokoj * zůstavuji vám. pokoj svůj dávám vám: ne jako svět dává. já dávám vám. Nermutiž se srdce vaše. ani strachuj. *Filip. 4.7.

28. Slyšeli jste. že já řekl jsem vám: Jdu. a zase přijdu k vám. Kdybyste mne milovali. radovali byste se jistě. že jsem řekl: Jdu k Otci; nebo Otec * větší jest nežli já. *k.10.39.

29. A nyní pověděl jsem vám. prvě než by se stalo. * abyste. když se stane. uvěřili. *k.13.19.

30. Již nemnoho mluvíti budu s vámi: neboť jde * kníže tohoto světa. ale nemá nic na mně.

*k.12.31.

31. Ale aby poznal svět. že miluji Otce. a jakož mi přikázal O-

tec. tak činím. Vstaňte. počme odtud.

KAPITOLA 15.

Vinový kmen. 9. Následování Krista. 12. Napomenutí k společnému milování.

Já jsem ten * vinný kmen pravý. a Otec můj * vinař jest.

*V M. 32.32. Is. 5.2. *I Kor. 3.9.

2. Každou ratolest, kteráž ve mně nenese * ovoce, odřezuje, a každou, kteráž nese ovoce, čistí, aby hojnější ovoce nesla. *Mat. 15.13.

3. Již vy čistí * jste pro řeč, kterouž jsem mluvil vám. *k. 13.10.

4. Zůstaňtež ve mně, a já v vás. Jakož ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstala-li by při kmenu, takž ani vy, leč zůstanete ve mně.

5. Já jsem vinný kmen a vy ratolesti. Kdo zůstává ve mně, a já v něm, ten nese ovoce mnohé; nebo beze * mne nic nemůžete učiniti. *I Kor. 3.5. Filp. 2.13.

6. Nezůstal-li by kdo ve mně, vyvržen bude ven jako ratolest, a uschneť, a * budou sebrány, a na oheň uvrženy, a shoříf.

*Mat. 9.10; 7.19.

7. Zůstanete-li ve mně, a slova má zůstanou-liť v vás, * což byste koli chtěli, prostě, a staněť se vám. *Mat. 7.7. Luk. 11.9.10. I Jan. 3.22.

8. V tomf bývá * oslaven Otec můj, když ovoce nesete hojně, a budete moji učedníci. *Mat. 5.16.

9. Jakož miloval mne Otec, i já miloval jsem vás. Zůstaňtež v milování mém.

10. Budete-li * zachovávatí přikázání má, zůstanete v mém milování, jakož i já přikázání Otce svého zachoval jsem, i zůstávám v jeho milování. *k. 14.15. I Jan. 5.3

11. Toto mluvil jsem vám, aby radost má zůstávala v vás, a radost vaše * byla plná. *k. 16.24.

12. Totof jest * přikázání mé, abyste se milovali vespolek, jako já miloval jsem vás. *k. 13.34. Efez. 5.2.

I Tes. 4.9. I Petr. 4.8. I Jan. 3.11. 4.21.

13. Většho * milování nad to žádný nemá, než aby duši svou položil za přátele své. *Ř. 5.7.8.

14. Vy přátelé moji jste, učinitelí to, což já přikazuji vám.

15. Nebudu vás více nazývati služebníky, nebo služebník neví, co by činil pán jeho. Ale vás jsem nazval přátele, nebo * všěcko, což jsem koli slyšel od Otce svého, oznámil jsem vám. *k. 8.26.

16. Ne * vy jste mne vyvolili, ale já jsem vás vyvolil, a postavil, abyste šli a ovoce přinesli, a ovoce vaše aby zůstalo, aby zač byste koli prosili Otce ve jménu mém, dal vám. *Iz. 43.22. Efez. 1.4.

17. Toto * přikazuji vám, abyste se milovali vespolek. *k. 13.34.

18. Jestližeť vás * svět nenávidí, víte, žeť mne prvé než vás v nenávisti měl. *k. 3.13.

19. Byste byli z světa, svět, což jest jeho, miloval by: že pak nejste z světa, ale já z světa vyvolil jsem vás, protož vás svět nenávidí.

20. Pamatujte na tu řeč, kterouž jsem já mluvil vám: * Ne-níť služebník větší nežli pán jeho. Poněvadž se mně protivili, i vámf se protiviti budou: poněvadž řeči mé šetřili, i vaší šetřiti budou.

*Mat. 10.24.

21. Ale toto všěcko učiní vám pro jméno mé; nebo * neznají toho, kterýž mne poslal. *k. 16.3.

22. Kdybych byl nepřišel, a nemluvil jim, hřichu by * neměli; ale nyní výmluvy nemají z hřichu svého. *k. 9.41. Luk. 12.47.

23. Kdož * mne nenávidí, i Otcef mého nenávidí. *k. 14.21.

24. Bych byl skutků nečinil mezi nimi, * jichž žádný jiný nečinil, hřichu by neměli; ale nyní i viděli, i nenáviděli i mne i Otce mého. *k. 10.37.

25. Ale aby se naplnila řeč, kteráž v zákoně * jejich napsána jest: **Že v nenávisti měli mne darmo.** *Ž. 35.19: 69.5.

26. Když pak přijde ten * Utěšitel, kteréhož já pošli vám od Otce, Duch pravdy, kterýž od Otce pochází, tenf svědectví vydávati bude o mně.

*k. 14.26, Luk. 24.49. Sk. 2.2 násil.

27. Ano i vy * svědectví vydávati budete, nebo od počátku se mnou jste. *Sk. 1.8; 2.23; 5.32.

KAPITOLA 16.

Pán předpovídá svym pokušení, 6. počítáje jich. 13. a napomíná k modlěbám.

Toto * mluvil jsem vám, abyste se nezhoršili. *k. 14.25.

2. Vypovědíť * vás ze škol, ano přijdeť čas, že všeliký, kdož vás mordovati bude, domnívati se bude, že tím Bohu slouží. *Mat. 24.9.

3. A tof učiní vám * proto, že nepoznali Otce ani mne. *k. 15.21.

4. Ale toto mluvil jsem vám, aby-

ste. když * přijde ten čas. rozpo-
menuli se na to. že jsem já před-
pověděl vám. Toboť pak jsem
vám s počátku nemluvil. nebo
jsem byl s vámi. *k.13.19:14.29.

5. Nyní pak * jdu k tomu. kte-
rýž mne poslal. a žádný z vás
neptá se mne: Kam jdeš? *k.7.38.
6. Ale že jsem vám tyto věci
mluvil. zámutek naplnil srdce
vaše.

7. Já pak * pravdu pravím vám.
že jest vám užitečné. abych já
odšel. Nebo neodejdu-liť. ○ Utě-
šitel nepřijde k vám: a pakliž
odejdu, pošli ho k vám.
*k.8.46. *k.14.16.26:15.26.

8. A onť přijda, obviňovati bude
svět z břícbu, a z spravedlnosti.
a z soudu.

9. Z břícbu zajisté. že nevěří
ve mne.

10. A z spravedlnosti. proto že
jdu k Otci. a již více neuzříte
mne.

11. Z soudu pak. proto že kníže
toboto světa již jest odsouzeno.

12. Ještěť bycb měl mnoho mlu-
viti vám. ale nemůžete snésti
nyní.

13. Když pak přijde ten * Duch
pravdy. uvedeť vás ve všelikou
pravdu. Nebo nebude mluviti sám
od sebe. ale cožkoli uslyší. toť
mluviti bude; ano i budoucí věci
zvěstovati bude vám. *k.14.26.

14. Onť mne oslaví: nebo z mé-
bo vezme. a zvěstuje vám.

15. Všecko. * cožkoli má Otec.
mé jest. Protož jsem řekl. že z
mého vezme. a zvěstuje vám.
*k.17.10.

16. Maličko. * a neuzříte mne. a
opět maličko. a uzříte mne: nebo
já jdu k Otci. *k.7.38:13.38.

17. I řekli někteří z učedníků
jeho mezi sebou: Co jest to. že
* praví nám: Maličko. a neuzříte
mne. a opět maličko. a uzříte
mne. a že já jdu k Otci? *k.7.36.

18. Protož pravili: Co jest to. že
praví: Maličko? Nevíme. co praví.

19. I poznal Ježíš. že se ho chtě-
li otázati. I řekl jim: O tom tí-
žete mezi sebou. že jsem řekl:
Maličko. a neuzříte mne. a opět
maličko. a uzříte mne?

20. Amen. amen pravím vám. že
plakati a kvíliti budete vy. ale
svět se bude radovati: vy pak se
budete rmoutiti. ale * zámutek
vaš obrátí se v radost. *Z.30.12.

21. Žena. * když rodí. zámutek
má. nebo přišla hodina její: ale

když porodí dítětko. již nepama-
tuje na ssouzení. pro radost. pro-
to že se narodil člověk na svět.
*Iz.26.17.

22. Protož i vy zámutek máte ny-
ní. ale opět uzřím vás. * a rado-
vati se bude srdce vaše. a radosti
vaší žádný neodejme od vás.
*Iz.35.10.

23. A v ten den nebudete se mne
tázati o ničemž. Amen. amen pra-
vím vám: Že zač byste koli * pro-
sili Otce ve jménu mém. dáť vám.
*k.14.13:15.7.16. Mat.7.7. Mark.11.24.
Luk.11.9.

24. Až dosavad za nic jste nepro-
sili ve jménu mém. Prostež. a
vezmete. aby radost vaše doplně-
na byla.

25. Toto v příslovích mluvil jsem
vám. ale přijdeť hodina. když ví-
ce nebudu v příslovích mluviti
vám. nýbrž zjevně o Otci zvěsto-
vati budu vám.

26. V ten * den ve jménu mém
prositi budete. a nepravímť vám.
že já budu prositi Otce za vás.
*k.14.20.

27. Nebo sám Otec miluje vás.
proto že jste vy mne milovali. a
uvěřili. že jsem já od Boba vyšel.

28. Vyšelť jsem od Otce. a při-
šel jsem na svět: a opět * opouš-
tím svět. a jdu k Otci. *k.13.3.

29. Řkou jemu učedníci jeho:
Aj. nyní zjevně mluvíš. a příslovi
žádného nepravíš.

30. Nyní víme. že * víš všecko.
a nepotřebuješ. aby se kdo tebe
tázal. Skrže to věříme. že jsi od
Boha přišel. *k.21.17.

31. Odpověděl jim Ježíš: Nyní
věříte?

32. Aj. * přijdeť hodina. anobř
již přišla. že ○ se rozprchnete je-
den každý k svému. a mne sa-
mébo necháte. Ale nejsemť sám.
nebo Otec se mnou jest.
*k.5.25. *Zach.13.7. Mat.26.31.

33. Tyto věci mluvil jsem vám.
abyste ve mně * pokoj měli. Na
světě ssouzení míti budete. ale
doufejtež. jáť jsem přemobl svět.
*k.14.27. 1z.9.6. Ř.5.1.

KAPITOLA 17.

Horlivá modlitba Krista Pána. kterouž
Otec svému milému za učedníky své 20.
I jejich potomky věrně činil.

To pověděv Ježíš. i pozdvihl očí
svých k nebi a řekl: Otče. přišlať
hodina. oslavíž Syna svého. aby i
Syn tvůj oslavil tebe:

2. Jakož jsi dal jemu moc nad

každým člověkem. aby těm všem-
něm, kteréž jsi dal jemu, život
věčný dal.

3. Tofť jest pak věčný život. aby
poznali * tebe samého pravého
Boha, a kteréhož jsi poslal. o Je-
žíše Krista. *Kol.2.2. Iz.53.11.

4. Jáť jsem * oslavil tebe na ze-
mi: dílo jsem o vykonal, kteréž
jsi mi dal. abych činil.

*k.13.31. *k.4.34.

5. A nyní oslavíť ty mne. Otče.
u sebe samého touž slavou. kte-
rouž jsem měl u tebe, prvě nežli
svět byl.

6. Oznamil jsem jméno tvé li-
dem, kteréž jsi mi dal z světa.
Tvojiť byli. a mně jsi je dal. a
řeč tvou zachovali.

7. A nyní poznali, že všecky vě-
ci, kteréž jsi mi dal, od tebe jsou.

8. Nebo slova, kteráž jsi mi dal.
dal jsem jim: a oni přijali. a
poznali právě, že jsem od tebe
vyšel. a uvěřili, že jsi ty mne po-
slal.

9. Já za ně prosím. ne za svět
prosím. ale za ty, * kteréž jsi mi
dal. nebo tvoji jsou. *k.6.37.

10. A * všecky věci mé tvé jsou.
a tvé mé jsou. a oslaven jsem v
nich. *k.16.15.

11. Již pak více nejsem na světě.
ale oni jsou na světě, a já k tobě
jdu. Otče svatý, ostříhejž jich ve
jménu svém, kteréž jsi mi dal,
* aťby byli jedno jako my.

*k.10.30:17.21.

12. Dokudž jsem s nimi byl na
světe. já jsem jich ostřihal ve
jménu tvém. Kteréž jsi mi dal. za-
choval jsem. a žádný z nich ne-
zahynul, než syn zatracení, aby
* se písmo naplnilo. *Ž.109.8.

13. Ale nyní * k tobě jdu. a toto
mluvím na světě. aby měli radost
mou plnou v sobě. *k.16.5.

14. Já jsem jim dal slovo tvé. a
svět jich nenáviděl; nebo nejsou z
světa. jako já nejsem z světa.

15. Neprosím, abys je vzal z
světa, ale abys je * zachoval od
toho zlého. *II Tes.3.3.

16. Z světať nejsou, jako i já ne-
jsem z světa.

17. Posvětiť jich v pravdě své.
slovo tvé * pravda jest. *k.8.40.

18. Jakož * jsi mne poslal na svět.
i já jsem je poslal na svět. *k.20.21.

19. A já * posvěcují sebe samého
za ně, aby i oni o posvěcení byli v
pravdě. *Žid.9.11. *I Kor.1.2.30.

20. Ne za tytoť pak toliko pro-

sím. ale i za * ty, kteříž skrze slo-
vo jejich mají uvěřiti ve mne.

*k.20.31. Sk.10.43.

21. Aby všickni * jedno byli, jako
ty, Otče, o ve mně, a já v tobě,
aby i oni v nás jedno byli. aby
uvěřil svět. že jsi ty mne poslal.

*Gal.3.28. Efez.4.3. *Jan 10.38. I Jan.1.3.

22. A já slávu. kterouž jsi mi
dal. dal jsem jim, abv byli jedno.
jako my jedno jsme.

23. Já * v nich. a ty ve mně. abv
dokonání byli v jedno. a aby po-
znal svět. že jsi ty mne poslal. a
že jsi je miloval. jakožs mne mi-
loval. *I Kor.6.17.

24. Otče. kteréž jsi mi dal. * chciť.
kdež jsem já. aby i oni byli se
mnou. aby hleděli na slávu mou.
kterouž mi dal: nebo jsi mne mi-
loval o před ustanovením světa.

*k.12.26. I Tes.4.17. *Efez.1.4.

25. Otče spravedlivý. * tebeť svět
nepoznal. ale o já jsem tebe poznal.
a i tito poznali, že jsi ty mne
poslal. *k.15.21:16.3. *k.7.99.

26. A známěť jsem jim učinil jmé-
no tvé. a známó učiním. aby milo-
vání. kterýmž jsi mne miloval.
* bylo v nich. a i já v nich. *k.15.9.

KAPITOLA 18.

Pán v zahradě slovem poraziv nepřátely,
dal se jít. 19. k Annášovi. 24. potom k Ka-
fášovi veden. 27. od Petra zapíran, 28. a
před Pilátem postaven.

To když pověděl Ježíš, * vyšel s
učedníky svými přes potok o Ced-
ron, kdež byla zahrada: do kte-
réžto všel on i učedníci jeho.

*Mat.26.36. *II Sam.15.23.

2. Věděl pak i Jidáš. zrádce je-
ho. to místo; nebo často chodíval
tam Ježíš s učedníky svými.

3. Protož * Jidáš povj zastup. a
od předních kněží¹⁾ a farizeů slu-
žebníky. přišel tam s lucernami a
s pochodněmi a s zbrojí. *Mat.26.47.

4. Ježíš pak věda všecko. což
přijíti mělo na něj. vyšed, řekl
jim: Koho hledáte?

5. Odpověděli jemu: Ježíše Na-
zaretského. Řekl jim Ježíš: Jáť
jsem. Stál pak s nimi i Jidáš,
zrádce jeho.

6. A jakž řekl jim: * Já jsem, po-
stoupili nazpět. a padli na zem.

*k.6.90.

7. I otázal se jich opět: Koho
hledáte? A oni řekli: Ježíše Na-
zaretského.

8. Odpověděl Ježíš: Pověděl jsem

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: blakupň.

vám, že já jsem. Poněvadž tedy mne hledáte, nechtež těchto, ať odejdou.

9. Aby se naplnila řeč, kterouž byl pověděl: * Z těch, kteréž jsi mi dal, neztratil jsem žádného. *k.6.89.

10. Tedy Šimon Petr, maje meč, vytrhl * jej, a udeřil služebníka nejvyššího kněze¹⁾, a uťal mu ucho jeho pravé. Bylo pak jméno služebníka toho Malchus.

*Mat.26.51. Mark.14.47.

11. I řekl Ježíš Petrovi: Schovej meč svůj do pošvy. Což nemám pítí kalicha, kterýž mi dal Otec? 12. Tedy zástup a hejtman a služebníci Židovští jali Ježíše, a svázali jej.

13. A * vedli ho k Annášovi nejprvé: nebo byl test Kaifášův, kterýž byl nejvyšším knězem²⁾ toho léta. *Mat.26.57.

14. Kaifáš pak byl ten, * kterýž byl radu dal Židům, že by užitečně bylo, aby člověk jeden umřel za lid. *k.11.50.

15. Šel pak za Ježíšem * Šimon Petr a jiný učedník. A ten učedník byl znám nejvyššímu knězi³⁾, i všel s Ježíšem do síně nejvyššího kněze⁴⁾. *Mat.26.58.

16. Ale Petr stál u dveří vně. I vyšel ten druhý učedník, kterýž byl znám nejvyššímu knězi⁵⁾, a promluvil s vrátnou i uvedl tam Petra.

17. Tedy řekla Petrovi děvka vrátná: Nejsi-liž i ty z učedníků člověka toho? Řekl on: Nejsm.

18. Stáli pak tu služebníci a pacholci, kteříž oheň udělali, nebo zima bylo, i zhrřívali se. A byl s nimi také i Petr, stoje a zhrívaje se.

19. Tedy nejvyšší kněz⁶⁾ tázal se Ježíše o učednících jeho a o učení jeho.

20. Odpověděl jemu Ježíš: * Já zjevně mluvil jsem světu, já vždycky učival jsem v škole a v chrámě, kdež se odevšad Židě scházejí, a tajně jsem nic nemluvil. *k.7.26.

21. Co se mne ptáš? Ptej se těch, kteříž slyšali, co jsem jim mluvil. Ať tiť vědí, co jsem já mluvil.

22. A když on to pověděl, jeden z služebníků, stoje tu, * dal hůlkou Ježíšovi, řka: Tak-liž odpovídáš nejvyššímu knězi⁷⁾?

*I Král.22.24. Jer.20.2.

23. Odpověděl mu Ježíš: Mluvil-li

jsem zle, svědectví vydej o zlém; pakli dobře, proč mně těpeš?

24. I poslal jej Annáš svazaneho k Kaifášovi nejvyššímu knězi⁸⁾.

25. Stál pak * Šimon Petr, a zhrříval se. Tedy řekli jemu: Nejsi-liž i ty z učedníků jeho? Zapřel on a řekl: Nejsm. *Mat.26.58,60.

26. Dí jemu jeden z služebníků nejvyššího kněze⁹⁾, přibuzný toho, kterémuž Petr uťal ucho: Zdaž jsem já tebe neviděl s ním v zahradě?

27. Tedy Petr opět zapřel. A hned kohout zazpíval.

28. I * vedli Ježíše od Kaifáše do radného domu, a bylo ráno. Oni pak nevešli o do radného domu, aby se neposkvřnili, ale aby jedli beránka. *Mat.27.2. *Sk.10.28; 11.3.

29. Tedy vyšel k nim Pilát a řekl: Jakou žalobu vedcte proti člověku tomuto?

30. Odpověděli a řekli jemu: Byť tento nebyl zločinec, nevydali bychom ho tobě.

31. I řekl jim Pilát: Vezměte vy jej, a podle zákona svého sudte ho. I řekli mu Židě: Námť nesluší zabítí žádného.

32. Aby se řeč Ježíšova naplnila, kterouž * řekl, znamená, kterou by smrtí měl umřítí. *Mat.16.21.

33. Tedy Pilát * všel opět do radného domu, i povolal Ježíše a řekl jemu: Ty-li jsi král Židovský?

*Mat.27.11. Mark.15.2. Luk.23.3.

34. Odpověděl Ježíš: Sám-li od sebe to pravíš, čili jiní tobě pověděli o mně?

35. Odpověděl Pilát: Zdaliž jsem já Žid? Národ tvůj a přední kněží¹⁰⁾ dali mi tebe. Co jsi učinil?

36. Odpověděl Ježíš: Království mé není * z tohoto o světa. Byť z tohoto světa bylo království mé, služebníci moji bránili by, abych nebyl vydán Židům. Ale nyní mé království není odsud.

*k.6.15. I Tim.6.13. *Jan 17.14.

37. I řekl jemu Pilát: Tedy král jsi ty? Odpověděl Ježíš: Ty pravíš, že já král jsem. Jáť jsem se k tomu narodil, a proto jsem na svět přišel, abych svědectví vydal pravdě. Každý, kdož jest z pravdy, slyší hlas můj.

38. Dí jemu Pilát: Co jest pravda? A to povědév, opět vyšel k Židům, a dí jim: * Já na něm žádné viny nenalézám. *Mat.27.23. Mark.15.14.

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: biskupova. - ²⁾ biskupem. - ³⁾ biskupovi. - ⁴⁾ biskupovy. - ⁵⁾ biskup.

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: biskupovi. - ²⁾ biskupových. - ³⁾ biskupové.

39. Ale jest * obyčej váš, abych vám propustil jednoho na velikou noc. Chcete-liž tedy, ať vám propustím toho krále Židovského?

*Mat. 27, 15.

40. I zkfikli opět všickni, řkouce: Ne toho, * ale Barabáše. Byl pak ten Barabáš o lotr.

*Mark. 15, 7. *Sk. 3, 14.

KAPITOLA 19.

Pán ubičovaný korunován. 3. posmíván. 16. na smrt odsouzen, 18. ukřižován, 20. umřel, 38. od Jozefa a Nikodémsa počestně pohřben.

Tedy vzal Pilát Ježíše, a * zbičoval.

*Mat. 27, 26.

2. A žoldněři zpleťše korunu z ltní, vstavili na hlavu jeho, a pláštěm šarlatovým přioděli jej.

3. A říkali: Zdráv buď, králi Židovský. A bili jej hůlkami.

4. I * vyšel opět ven Pilát, a řekl jim: Aj, vyvedu jej vám ven, abyste poznali, žeť na něm žádně viny nenalézám.

*k. 18, 29, 38.

5. Tedy vyšel Ježíš ven, nesa tu korunu trnovou, a ten plášť šarlatový. I řekl jim *Pilát*: Aj člověk.

6. A jakž jej uzřeli přední kněží¹⁾ a služebníci, zkfikli, řkouce: Ukřižuj, ukřižuj ho. Dí jim Pilát: * Vezměte vy jej a ukřižujte, nebo já na něm viny nenalézám.

*k. 18, 31.

7. Odpověděli jemu Židé: My zákon máme, a * podle zákona našeho máš umřít, nebo Synem Božím se činíš.

*III M. 24, 15, 16. V M. 18, 20.

8. A když Pilát uslyšel tuto řeč, více se obával.

9. I * všel do radného domu zase, a řekl Ježíšovi: Odkud isi ty? Ale Ježíš nedal jemu odpovědi.

*k. 18, 33.

10. Tedy řekl jemu Pilát: Nemluvíš se mnou? Nevíš-liž, že mám moc ukřižovati tě, a moc mám propustiti tebe?

11. Odpověděl Ježíš: Neměl bys nade mnou moci nižádně, * byť nebylo dáno s hůry; protože kdo mne tobě vydal, větší hřích má.

*Z. 47, 4. 1. m. 22, 21. Ř. 13, 1.

12. Od té chvíle hledal Pilát propustiti ho. Ale Židé volali, řkouce: Propustíš-li tohoto, nejsi přítel císařův; * každý, kdož se králem činí, protiví se císaři. *Sk. 17, 7.

13. Tedy Pilát uslyšev tu řeč.

vyvedl ven Ježíše, a sedl na soudné stoličce na místě, kteréž slove Litostrotos, a Židovsky Gabbata

14. A bylo v pátek před velikou nocí, okolo šesté hodiny. I řekl Židům: Aj, král váš.

15. Oni pak zkfikli: Vezmi, vezmi, ukřižuj jej. Řekl jim Pilát: Krále vašeho ukřižují? Odpověděli přední kněží¹⁾: Nemámeť * krále, než císaře. *IM. 49, 10.

16. Tehdy * vydal jim ho, aby byl ukřižován. I pojali Ježíše a vedli.

*Mat. 27, 26, Mark. 15, 15.

17. A nesa kříž svůj, šel * na místo, kteréž slove popravné, a Židovsky Golgota.

*Mat. 27, 38.

18. Kdež ukřižovali ho, a s ním jiné dva s obou stran, a v prostředku Ježíše.

19. Napsal pak i * nápis Pilát, a vstavil na kříž. A bylo napsáno: Ježíš Nazaretský, král Židovský.

*Mat. 27, 37.

20. Ten pak nápis mnozí z Židů čtli: nebo blízko města bylo to místo, kdež ukřižován byl Ježíš. A bylo psáno Židovsky, Řecky a Latině.

21. Tedy přední kněží¹⁾ Židovští řekli Pilátovi: Nepiš: Král Židovský, ale že on řekl: Král Židovský jsem.

22. Odpověděl Pilát: Co isem psal, psal jsem.

23. Žoldněři pak, když Ježíše ukřižovali, vzali roucha jeho, (a učinili čtyři díly, každému rytíři díl.) a sukni. Byla pak sukně nesešitvaná, *ale* od vrchu všeccka naskrze setkaná.

24. I řekli mezi sebou: Neroztrbujme jí, ale losujme o ni, čí bude. Aby se naplnilo * písmo. řkoucí: Rozdělili sobě roucho mé, a o můj oděv metalí los. Tedy žoldněři tak učinili. *Z. 22, 19.

25. Stály * pak u kříže Ježíšova matka jeho a sestra matky jeho. Maria Kleofášova, a Maria Magdaléna.

*Mat. 27, 61.

26. Tedy Ježíš uzřev matku, a učedníka tu stojícího. * kteréhož miloval, řekl matce své: Ženo, aj, syn tvůj.

*k. 13, 23; 20, 2; 21, 7.

27. Potom řekl učedníkovi: Aj, matka * tvá. A od té hodiny přijal ji učedník ten k sobě.

*Mat. 12, 50.

28. Potom věda Ježíš, že již všecko dokonáno jest, aby * se naplnilo písmo, řekl: Žízňím. *Z. 69, 22.

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: biskupové.

¹⁾ Bibli kral. z r. 1613: biskupové.

29. Byla pak tu postavena nádobka plná octa. * Tedy oni naplnivše hubu octem, a obloživše zypem, podali ústům jeho.

*Mat. 27, 48.

30. A když okusil Ježíš octa, řekl: Dokonánoť * jest. A nakloniv hlavy, ducha Otci o poručil.

*k. 17, 4. °Ž. 31, 6. Luk. 23, 46.

31. Židé pak, aby nezůstala na kříži těla na sobotu, poněvadž byl den připravování. (byl zajisté veliký ten den sobotní.) prosili Pilátu, aby zlámání byli hnátové jejich, a byli složení.

32. I přišli žoldnéři, a prvnímú zajisté zlámali hnáty, i druhému, kterýž ukřižován byl s ním.

33. Ale k Ježíšovi přišedše, jakž uzřeli jej již mrtvého, nelámali hnátů jeho.

34. Ale jeden z žoldněřů bok jeho kopím otevřel, a hned vyšla krev a * voda.

*k. 7, 97. Iz. 55, 1. Zach. 13, 1.

35. A ten, kterýž viděl, svědectví vydal, a pravě jest svědectví jeho. Onť ví, že pravě věci praví, abyste vy věřili.

36. Stalo se pak to aby se naplnilo to písmo: * Kost jeho nebude zlámána.

*II M. 12, 46.

37. A opět jiné písmo dí: * Uzříf, v koho jsou bodli.

*Zach. 12, 10.

38. Potom pak * prosil Pilátu Jozef z Arimatie, (kterýž byl učedník Ježíšův, ale tajný, pro strach Židovský,) aby sňal tělo Ježíšovo, i dopustil Pilát, A on přišed, sňal tělo Ježíšovo. *Mat. 27, 57.

39. Přišel pak i Nikodém, (kterýž byl * prvě přišel k Ježíšovi v noci.) nesa smíšený ° mirry a aloes okolo sta liber. *k. 3, 2; 7, 50. °Mark. 16, 1.

40. Tedy vzali tělo Ježíšovo, a obvinili je prostěradly s těmi vonnými věcmi, jakž obyčej jest Židům se pochovávatí.

41. A byla na tom místě, kdež ukřižován byl, zahrada, a v zahradě hrob nový, v němž ještě žádný nebyl pochován.

42. Protož tu pro den připravování Židovský, že blízko byl ten hrob, položili Ježíše.

KAPITOLA 20.

Pán z mrtvých vstal. 14. Marli se ukázal 19. i apoštolům. 22. kterýž, (napraviv je, zvlášt Tomáše.) poselství své svěřil.

Prvního * pak dne po sobotě Maria Magdaléna šla ráno k hrobu, když ještě tma bylo, i uzřela kámen odvalený od hrobu. *Mat. 28, 1.

2. I běžela a přišla k Simonovi Petrovi a k druhému učedníkovi, tomu, jehož miloval * Ježíš, a řekla jim: Vzali Pána z hrobu, a nevíme, kde jej položili. *k. 13, 23

3. Tedy * vyšel Petr i ten druhý učedník, a šli k hrobu. *Luk. 24, 12.

4. Běželi pak oba spolu. Ale ten druhý učedník předběhl Petra, a přišel prvě k hrobu.

5. A nachýliv se, uzřel prostěradla položená, ale však tam nevěšel.

6. Tedy přišel Simon Petr, za ním jda, a všel do hrobu, i uzřel prostěradla položená.

7. A rouchu, kteráž byla na hlavě jeho, ne s prostěradly položenu, ale obzvláště svinutou na jednom místě.

8. Potom všel i ten druhý učedník, kterýž byl prvě přišel k hrobu, i uzřel a uvěřil.

9. Nebo ještě neznali písma, že měl z mrtvých * vstáti.

*Z. 16, 10. Iz. 53, 8. Luk. 24, 26.

10. I odešli zase ti učedníci tam, kdež prvě byli.

11. Ale Maria * stála u hrobu vně, plačeci. A když plakala, naklonila se do hrobu. *Mark. 16, 5.

12. A uzřela dva anděly v bílém rouše sedící, jednoho u hlavy, a druhého u noh, tu kdež bylo položeno tělo Ježíšovo.

13. Kteríž řekli jí: Ženo, co pláčeš? I dí jim: Vzali Pána mého, a nevím, kde ho položili.

14. To když řekla, obrátila se zpátkem, a * uzřela Ježíše, an stojí, ale ° nevěděla, by Ježíš byl. *Mat. 28, 9. Mark. 16, 9. °Luk. 24, 16.

15. Dí jí Ježíš: Ženo, co pláčeš? Koho hledáš? Ona domnívajici se, že by zahradník byl, řekla jemu: Pane, vzal-lis ty jej, pověz mi, kdes ho položil, ať já jej vezmu.

16. Řekl jí Ježíš: Maria, Obrátivši se ona, řekla jemu: Rabbóni, což se vykládá: Mistře.

17. Dí jí Ježíš: Nedotýkej se mne: nebo jsem ještě nevstoupil k Otci svému. * Ale jdiž k bratřím mým, a pověz jim: ° Vstupuji k Otci svému, a k Otci vašemu, k Bohu svému, a k Bohu vašemu. *Z. 22, 23. °Jan. 16, 16.

18. Přišla * Maria Magdaléna, zvěstující učedníkům, že by viděla Pána, a že jí to pověděl.

*Mat. 28, 8.

19. Když * pak byl večer toho dne, kterýž jest první po sobotě, a dvěře byly zavřeny, kdež byli

učedlníci shromáždění. ^o pro strach Židovský. přišel Ježíš, a stál u prostřed. a řekl jim: Pokoj ** vám.

*Mark.16.14. ^oJan.19.38. **Soud.6.28.

20. A to pověděv. ukázal jim ruce i bok svůj. * I zradovali se učedlníci, vidouce Pána. *k.16.22.

21. Tedy řekl jim Ježíš opět: Pokoj vám. * Jakož mne poslal Otec. tak i já posílám vás.

*k.17.18. Iz.61.1. Mark.16.15. Luk.4.18.

22. A to pověděv. dechl. a řekl jim: Přijměte Ducha svatého.

23. Kterýmžkoli * odpustili byste hříchy. odpouštějť se jim: kterýmžkoli zadrželi byste. zadržánif jsou. *Mat.16.19: 18.18.

24. Tomáš pak jeden ze dvanácti. kterýž sloužil Didymus. nebyl s nimi. když byl přišel Ježíš.

25. I řekli jemu jiní učedlníci: Viděli jsme Pána. Ale on řekl jim: Leč uztřím v ruku jeho bodeň hřebů. a vpusťm prst svůj v místo hřebů. a ruku svou vloží m v bok jeho. nikoli neuvěřím.

26. A po osmi dnech opět učedlníci jeho byli vnitř. a Tomáš s nimi. Přišel Ježíš. a dvěře byly zavříný. i stál u prostřed a řekl: Pokoj vám.

27. Potom řekl Tomášovi: Vložif prst svůj sem, a viz ruce mé. a vztáhni ruku svou, a vpusť v bok můj. a nebudif nevěřící. ale věrný.

28. I odpověděl Tomáš a řekl jemu: Pán * můj a Bůh můj!

*I Král.18.39.

29. Dí jemu Ježíš: Zes mne viděl. Tomáši. uvěřil jsi. Blahoslavení, kteříž * neviděli. a uvěřili.

*I Petr.1.8.

30. Mnohé * zajisté i jiné divy činil Ježíš před obličejem učedlníků svých. kteříž nejsou zapsáni v knize této. *k.21.25.

31. Ale tito zapsáni jsou, * aby ste věřili, že Ježíš jest Kristus. Syn Boží, a aby ste věřice, živoi měli ve jménu jeho. *I Jan.5.18.

KAPITOLA 21.

Pán se zjevil učedlníkům při lovení ryb. 15. Petr. že Pána miluje, třikrát vyznal. a Pán jemu beránky i ovce poručiv. 18. smrt jeho předpověděl.

Potom zjevil se opět Ježíš učedlníkům u moře Tiberiadského. Zjevil se pak takto:

2. Byli spolu Šimon Petr a Tomáš. kterýž * sloužil Didymus. ^o a Natanael. kterýž byl z ** Kány

Galilejské. a ^o synové Zebedeovi. a jiní z učedlníků jeho dva.

*k.20.24. ^ok.1.45. **k.2.1.11. ^oMat.4.21.

3. Dí jim Šimon Petr: Půjdu ryb lovití. Řekli jemu: Půjdeme i my s tebou. I šli. a vstoupili na loď hned: a * té noci nic nepopadli.

*Luk.5.5.

4. A když bylo již ráno. stál Ježíš na břehu. Nevěděli * však učedlníci, by Ježíš byl.

*k.20.14. Luk.24.16.

5. Tedy dí jim Ježíš: Dítky. máte-li jakou krmíčku? Odpověděli jemu: Nemáme.

6. On pak řekl jim: * Zavrztež síť na pravou stranu loď, a naleznete. I zavrhli. a hned nemohli ji táhnouti pro množství ryb.

*Luk.5.4.

7. I řekl učedlník ten. * kteréhož miloval Ježíš. Petrovi: Pán jest. A Šimon Petr. jakž uslyšel. že Pán jest. opasal se po košili. (nebo ^o byl nah.) a pustil se do moře.

*v.20. ^oI M.3.10.

8. Jiní také učedlníci na loďi připlavili se. (nebo nedaleko byli od břehu. asi okolo dvou set loket.) táhnouce tu síť s rybami.

9. A jakž vystoupili na břeh. uztřeli řevavě uhlí a rybu svrchu položenou a chléb.

10. Řekl jim Ježíš: Přineste ryb, kterýchž jste nalapali nyní.

11. Vstoupil pak Šimon Petr. a vytáhl síť na zem. plnou ryb velikých. sto padesáte a tři. A ačkoli jich tak mnoho bylo. * neztrhala se síť.

*Luk.5.6.

12. Řekl jim Ježíš: Podte. obědujte. Žádný pak z učedlníků nasměl se ho otázati: Ty kdo jsi? vědouce. že Pán jest.

13. I přišel Ježíš. a vzal ten chléb. a dával jim. i rybu též.

14. To * již po třetí ukázal se Ježíš učedlníkům svým. vstav z mrtvých.

*k.20.19. Luk.24.36. Sk.10.41.

15. A když poobědvali. řekl Ježíš Simonovi Petrovi: Simone Jonášův. miluješ-li mne více než ti-to? Řekl jemu: Ovšem. Pane. ty víš, že tě miluji. Dí jemu: Pasif beránky mé.

16. Řekl jemu opět po druhé: Simone Jonášův. miluješ-li mne? Řekl jemu: Ovšem. Pane. ty víš. že tě miluji. Dí jemu: * Pasif ovce mé.

*Sk.20.28.

17. Řekl jemu potřetí: Simone Jonášův. miluješ-li mne? I zarmoutil se Pctr. protože jemu řekl potřetí: Miluješ-li mne? A

odpověděl jemu: Pane. * ty znáš všecko, ty víš, že tě miluji. Rekl jemu Ježíš: Pasiž ovce mé. *k.16,30.

18. Amen. * amen pravím tobě: Když jsi byl mladší, opasovals se, a chodival jsi, kams chtěl: ale když se sstaráš, ztáhneš ruce své, a jiný tě opáše, a povede. kamž bys ty nechtěl. *k.13,36. Sk.12,3.

19. To pak pověděl, * znamená, kterou by smrtí měl oslaviti Boha. A to povědév. řekl jemu: Poď za mnou. *II Petr. 1,14.

20. I obrátiv se Petr, uztel toho učedníka. * kterébož miloval Ježíš, an jde za ním. kterýž i odpočíval za večerí na prsech jeho, a byl řekl: Pane. kdo jest ten. kterýž tě zradí? *v.7.

21. Toho vidév Petr, dí Ježíšovi: Pane, co pak tento?

22. Rekl jemu Ježíš: Chci-li bo nechatí. dokudž nepřijdu, co tobě po tom? Ty poď * za mnou.

23. I vyšla řeč ta mezi bratři. že by učedník ten neměl umříti. Ale neřekl byl jemu Ježíš. že by neměl umříti, ale: Chci-li bo nechatí, dokudž nepřijdu. co tobě po tom? *Mat. 4,10.

24. Toť jest učedník ten. * kterýž svědectví vydává o těchto věcech, a napsal toto, a víme. že pravé jest svědectví jeho. *k.15,27. *k.19,35.

25. Jestif pak i jiných mnoho věcí. kteréž činil Ježíš, kteréž kdyby měly všechny, každá obzvláštně, psány býti, mám za to, že by ten svět nemohl přijíti těch knih, kteréž by napsány byly. Amen.